

Uvodnik

Andrej Bratuž

Svoboda in delo

Pred dnevi smo v Italiji praznovali 25. april, dan osvoboditve izpod fašističnega jarma, ki je dobrih dvajset let pestil državo in državljane. Nekaj dni kasneje pa smo še slavili 1. maj, mednarodni praznik dela. Gre za dve različni, a vsebinsko gotovo globoko povezani praznovanji. Pri obeh gre predvsem za človeka, njegovo svobodo in dostojanstvo ter družbeni napredek sploh, za vse njegove temeljne vrednote. Zato je prav, da se ob vseh teh osnovnih načelih in njih zgodovinskem razvoju in seveda boju, ki je z njimi povezan, nekoliko zaustavimo. Dan 25. aprila 1945 pomeni v Italiji dejanski začetek vstaje proti nacifašizmu in seveda tudi rojstvo odporiškega gibanja ali rezistence. Gre za vrsto znanih dogodkov, ki so obeležili velika mesta severne Italije, zlasti Milan. Politične in vojaške akcije je vodil CLN (Comitato di Liberazione nazionale - Odbor za narodno osvoboditev). Vse to je sprožilo oboroženi upor, ki je kmalu pripeljal do prvih vidnih zmag nad fašizmom. Italijansko odporiško gibanje je torej pomenilo globoko prelomnico v tedanji družbi. Gotovo so k temu pripomogli tudi anglo-ameriški zavezniki, ki so že osvobodili zlasti južno Italijo. Res pa je tudi, da je odporišstvo v Italiji izšlo iz manjših skupin, medtem ko je velika večina naroda fašizmu pasivno sprejela.

Veliki antifašisti so bile znane zgodovinske osebnosti, kot zgodovinar Salvemini in Gobetti, pa še politiki in kasneje državniki kot De Gasperi, Parri, Nenni, Togliatti, Saragat, Pertini in drugi. Nekateri izmed njih so bili tudi kasnejši predsedniki vlade oz. republike.

Prav na dan letošnjega 25. aprila je uvodničar rimskega dnevnika Il Messaggero zapisal nekaj značilnih misli zlasti o vrednotah, ki so tudi danes žive. Tako piše, da je odporišstvo bilo eden od ključnih mejnikov v zgodovini države in da predstavlja temeljne vrednote za italijansko demokracijo zlasti zaradi svoje nezamenljive moralne vrednosti. Zato se je Italija odločila, da se bojuje na pravi strani. Odporišvo je last vseh, saj so v njem sodelovali tako laiki in katoličani ter revolucionarji.

Kaj pa Slovenci v Italiji? Tudi za nas je 25. april odprl novo stran zgodovine. Slovenska manjšina je imela nešteto žrtev fašizma. Obsodbe Posebnega sodišča, aretacije, mučenja, uboji in konfinacije so tragično zaznamovali slovenski življenj. Po dolgi temni noči pa je spet zasijala luč svobode tudi za nas in tako je tudi naš narod spet polno zaživel, kot je lepo zapisal naš pesnik France Balantič, sam žrtev bratomorne vojne - *Svobode bi napil se kot medice*.

Pa preidimo k drugemu prazniku. 1. maj je praznik dela in ima svojo globoko simbolno vrednost. Dolga leta je veljal kot delavski praznik z levičarskim predznakom. To so zlasti izrabili komunistični režimi od Moskve do Beograda in Ljubljane. S časom pa se je korenito spremenil. Danes ga množično praznujejo skoraj vse demokratične države na svetu. Delo je skupno vsem ljudem, saj pomeni osnovno sredstvo za doseg dostojnega življenja, za človekovo rast in ohranitev. Tega se zaveda tudi katoliška Cerkev, ki je že od enciklike Rerum novarum papeža Leona XIII. dalje bistveno ovrednotila vlogo dela in delavcev. Tako je tudi za 1. maj razglasila praznik sv. Jožefa Delavca. Vse to kaže na velik pomen krščanskega socialnega nauka.

Tako je tudi delavsko vprašanje našlo pravi odgovor na vse socialne probleme, ki jih danes solidarno rešujejo sindikati in delodajalci v iskanju za vse zadovoljivih rešitev.

Vračajo se...

Zmagoslavje desničarjev po volitvah v Rimu

Odhod zaslužne in zavzete kulturnice

Slovo od Matejke Peterlin Maver

“Moja pota niso vaša pota ...” Le v veri, upanju in ljubezni skuša človek razumeti in sprejeti dejstvo, da je smrt ponovno segla v vrste aktivnih, navdušenih in sposobnih delavcev v mali čredi naše narodne in verske skupnosti na Tržaškem.

Slovenci v Italiji smo izgubili dragoceno kulturno delavko. V prvih jutranjih urah 26. aprila je v sanatoriju v Nabrežini po dolgi bolezni, a polna volje do življenja in sredi mnogih načrtov izdihnila Matejka Peterlin Maver. Nedavno je obhajala 65-letnico. Rodila se je 30. marca 1943 v Ljubljani v družini Lojzke in Jožeta Peterlina; vsa se je zapisala šoli, prosvetnemu delu, kulturi, zlasti lepoti govorjene slovenske besede. Tako kot oče, obe sestri in brat je svojčas poučevala na slovenskih srednjih in višjih srednjih šolah na Tržaškem, predvsem angleščino in latinščino.

Od otroških let do konca svojega življenja je sodelovala pri Radijskem odru kot igralka in potem režiserka. Dela te skupine, ki ga je občutila kot poslanstvo, si zadnja leta brez nje ni bilo mogoče predstavljati. Skrbela pa je tudi za tečaje lepe govorice in

sooblikovala jubilejne pobude Radijskega odra, do decembra je učila dikcijo in umetniški govor na gledališki šoli

Slovenskega stalnega gledališča Studio Art, pomagala je pri gledaliških tednih na Opčinah in Gledališkem vrtljaku, pripravljala otroke na šolske in društvene nastope, nazadnje še ob letošnjem Prešernovem dnevu in Veliki noči.

Rajna Matejka se je z mamo in mlajšo sestro leta 1947 pridružila očetu, ki se je po koncu vojne umaknil v begunstvo in se že jeseni 1945 polno vključil v obnavljanje šolskega in kulturnega življenja Slovencev v Trstu. Tu je obiskovala slovenske šole in leposlovno fakulteto, delovala v Slovenskem kulturnem klubu, Slovenski prosveti, Društvu slovenskih izobražencev in drugih organizacijah ter si z javnim in kulturnim delavcem Marijem Maverjem ustvarila lepo družino.

Zelo dejavna je bila v slovenski župnijski skupnosti v Rojanu. Dolga leta je pela v rojanskem cerkvenem zboru, sodelovala je v misijonskem krožku in v vodstvu Društva Rojanski Marijin dom. Skrbela je za krajevno glasilo Med nami. Njegovo velikonočno številko je pisala in urejala kar v bolnišnici na Katinari. Slovo od Matejke Peterlin Maver bo v ponedeljek, 5. maja, v župnijski cerkvi in na pokopališču na Opčinah. Vsem njenim dragim naj gre iskreno sožalje prijateljev, sodelavcev in Novega glasa!

Pogovor

Škof iz Mazare del Vallo msgr. Domenico Mogavero o tem, kako meja lahko združuje različne ljudi

3

Naša spletna stran

Povejte, kaj mislite!

www.noviglas.eu/blog

**Ob izgubi cenjene sodelavke
MATEJKE PETERLIN
MAVER**

izražamo svojcem iskreno sožalje.

UREDNIŠTVO
NOVEGA GLASA

Zasedanje deželne tajništva Slovenske skupnosti

Ocena nove politične situacije po volitvah

V torek, 22. aprila, na strankinem sedežu v Nabrežini, je zasedalo deželno tajništvo Slovenske skupnosti. Na večeru je bila glavna točka ocena nove situacije, ki se je vzpostavila po državnih in deželnih volitvah. Deželno tajništvo je z veseljem sprejelo svojega novoizvoljenega deželnega svetnika Igorja Gabrovca. Deželni tajnik Damijan Terpin je v uvodu podčrtal odlični uspeh Slovenske skupnosti, ki je dosegla izvolitev svetnika v Deželni svet, na podlagi zbranih glasov (7008) in preseženega odstotka (1,24%). Dosežen je bil tako glavni cilj, katerega si je stranka Slovenske skupnosti zadala ob izvolitvi Mirka Špacapana v deželni svet leta 2003. Sedaj bo Slovenska skupnost spet prisotna v deželnem svetu s svojim simbolom in imenom, kar predstavlja pomemben dosežek, ki ga bo deležna celotna slovenska narodna skupnost. Negativna stran je splošen izid tako vsedržavnih kot deželnih volitev, kjer je desnica prepričljivo zmagala, kar seveda odpira drugačne politične okvire, s katerimi se bomo morali Slovenci soočiti v naslednjih petih letih. Sledila je razprava o političnem stanju znotraj slovenske narodne skupnosti in o prihodnjih perspektivah. V slovensko narodno skupnost v Italiji so te volitve vnesle marsikatero novost. Pozitivno je dejstvo, da bomo Slovenci

Igor Gabrovec

kljub porazu leve sredine imeli v senatu predstavnico Tamaro Blažina, ki je bila izvoljena na listi Demokratske stranke.

in Igor Kocijančič (Mavrična levica). Presenetljivo brez slovenskih predstavnikov je ostala Demokratska stranka. Razpravi je dal svoj delež tudi Igor Gabrovec, ki je podčrtal uveljavitev stranke na teritoriju ter pomembnost, da se pot združevanja in skupnega nastopanja nadaljuje. Pri tem bo pomembno, da ostanejo znotraj stranke vsi, ki so sprejeli kandidaturu na listah SSK. Skupaj z deželnim tajnikom bo potekalo usklajevanje političnih stališč in strategije stranke. Na koncu je bilo še določeno, da se bo v torek, 6. maja, sestal deželni svet Slovenske skupnosti, ki bo naredil še zadnje zaključke glede dosežkov Slovenske skupnosti na letošnjih volitvah ter nastavljal izhodišča za prihodnost. Na teh izhodiščih se bo odprlo kongresno obdobje znotraj SSK. Višek bo predstavljala deželni kongres stranke, ki bo letos jeseni.

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

Ob izgubi naše priljubljene

MATEJKE PETERLIN - MAVER

izrekamo iskreno sožalje možu Mariju, hčeri Manici, sinovoma Andreju in Martinu, družinam Peterlin in Susič ter vsemu bližnjemu sorodstvu.

Vedno se bomo spominjali Matejkine zavzete ustvarjalnosti in prisrčnosti.

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

Gorica / Obisk državnega sekretarja

Zorko Pelikan se je seznanil tudi z dejavnostjo Mladinskega doma

V torek, 22. aprila, je državni sekretar Zorko Pelikan, vodja Urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, obiskal Mladinski dom in Zavod sv. Družine. V Mladinskem domu se je Pelikan srečal z gojenci šole in si ogledal prostore, v katerih poteka vsakodnevna dejavnost.

Ogledu sta sledila srečanje in pogovor s predsednikom in ravnateljem Mladinskega doma, Petrom Černicom in Maurrom Lebanom. Pogovor je potekal v knjižnici Zavoda sv. Družine; udeležili so se ga tudi predstojnica Zavoda s. Alojzija, predstavnika staršev s Plešivega, deželni predsednik SSO

Drago Štoka in predsednik SSO za Goriško Janez Povše. Obravnavane so bile teme o nadaljnjih razvojnih smernicah tega pomembnega vzgojnega centra v Gorici. Dotaknili so se tudi finančnih problemov glede zaposlenega osebja. Posebna pozornost je bila namenjena vprašanju prevoza za šolarje s Plešivega, za katerega skrbi Mladinski dom že četrto leto. Sekretar Pelikan si je v spremstvu predstojnice s. Alojzije ogledal še zunanje in notranje prostore Zavoda sv. Družine, v katerih poteka pošolska dejavnost za osnovnošolske otroke. Na koncu je visoki predstavnik slovenske vlade izrazil svoje zadovoljstvo nad potekom delovanja teh dveh vzgojnih institucij na Goriškem ter poudaril bližino slovenske vlade. Prav šolska vzgoja in dejavnosti, ki so ji v pomoč, so pomemben dejavnik ohranjanja in razvoja slovenske narodne skupnosti na Goriškem. V sklopu svojega obiska na Goriškem si je državni sekretar Pelikan ogledal tudi Dijaški dom. Sledilo je še srečanje s predsednikom SSO in SKGZ, ki sta ga seznanila z novo politično situacijo po izidih državnih in deželnih volitev.

Čav

Deželne volitve: poraz Illyjevega zavezništva

Vrnitev predstavnika SSK v deželni svet

Koalicija desnosredinskih strank - Ljudstvo svobode, Sredinska UDC in Se- verna liga s predsednikom kandidatom Renzom Tondom, kateri se je pridružila še Stranka upokojeencev, ki je v pretekli mandatni dobi podpirala Illyjevo upravo -, je na pravkar minulih volitvah za obnovitev deželnega sveta Furlanije Julijske krajine 13. in 14. aprila v nasprotovanju z javnomnenjskimi napovedmi prepričljivo prevladala s sedmimi odstotki glasov prednosti pred Illyjevim Demokratičnim zavezništvom oziroma levosredinsko koalicijo. Prejela je namreč 53,82% glasov, medtem ko je Illyjeva koalicija zbrala 46,18% na deželni ravni. Illyjeva koalicija je prevladala le v tržaškem (50,56% glasov) in v goriškem volilnem okrožju (52,89% glasov). Navedeni volilni izidi so, razumljivo, močno presenetili stranke Demokratične zveze, ki sedaj raziskujejo vzroke za takšen zasak volilnega telesa. O tem obstaja več razlag, kajti nelogično je utemeljevati poraz s slabim upravljanjem Dežele. Ne da bi se spuščali v različne razlage, vendar več znakov kaže na to, da odločitev za združitev deželnih in vsedržavnih volitev na isti datum (13. in 14. aprila) ni volivcem napeljavala k političnemu razlikovanju med enim in drugim volitvami. Politična pozornost je bila premočno osredotočena na parlamentarne volitve in z njimi povezane vsedržavne probleme od institucionalnih do socialnih reform. Če bi bile deželne volitve ob rednem izteku mandata meseca junija letos, bi imeli volivci dva meseca časa za razmislek. Po teh splošnih razmišljanjih preidimo k naši manjšinski st-

varnosti. V minuli mandatni dobi je bilo v deželnem zboru pet slovenskih svetnikov (Tamaro Blažina, Mirko Špacapan, Igor Dolenc, Igor Kocijančič in Bruna Zorzini Spetič). Večina italijanskih krogov se je nad tem zmrdovala, češ da je njihovo šte-

predlagatelj v tržaškem, goriškem in videmskem okrožju. Nad njo pa je kot Damokljev meč visel vstopni prag enega odstotka vseh veljavnih glasov, oddanih za stranke na celotnem deželnem območju. Na prejšnjih volitvah leta 2003 je odstotek veljavnih glasov bil 6.708 glasov.

Volilni izidi so znani. Manjšinska lista Slovenske skupnosti s tradicionalnim simbolom lipove vejice je v danih razmerah dovolj uspešno prestala volilno preizkušnjo. Po petnajstih letih formalne odsotnosti je spet izvolila lastnega predstavnika v deželni svet Furlanije Julijske krajine. V zvezi s tem gre priznanje zavzemanju predsednika Illyja, da je treba v novem volilnem zakonu slovenski manjšini olajšati izvolitev njenega predstavnika v deželni

Riccardo Illy

vilo pretirano glede na številčno obstojnost slovenske manjšine. Žal moramo tudi ugotovljati, da delovanje vseh omenjenih svetnikov ni bilo vedno in dovolj usklajeno, tako da so se v zvezi s tem pojavljale v manjšinskih sredinah tudi kritične pripombe. Deželni svet FJK je spomladi leta 2006 sprejel nov volilni zakon, ki izpopolnjuje prejšnjega in med drugim prvič uvaja nekatere olajšave za izvolitev vsaj enega deželnega svetnika iz vrst slovenske narodne manjšine. Na tej podlagi se je stranka Slovenske skupnosti poslužila te nove možnosti in se tako na letošnjih deželnih volitvah predstavila samostojno z lastno listo in simbolom. V ta namen je morala izpolniti zelo zahtevne zakonske pogoje, med temi zbrati od 500 do 700 podpisov

zbor. Politično vodstvo Slovenske skupnosti je sestavilo razmeram ustrezne kandidatne liste, ki odražajo razvejanost pluralnosti manjšinskih sredin. Lista Slovenske skupnosti je v tržaškem, goriškem in videmskem okrožju, v katerih je nastopala, prejela 7.008 glasov, kar znaša 1,24 odstotka. Naj spomnimo, da je Slovenska skupnost na svojem zadnjem samostojnem volilnem nastopu leta 1993 prejela v istih treh okrožjih 9.472 glasov, a ni izvolila svojega predstavnika, ker se nobena večja stranka ni hotela z njo povezati za koriščenje ostankov glasov. Na letošnjih deželnih volitvah je bilo 566.630 veljavnih glasov, belih glasovnic je bilo 11.245, razveljavljenih 18.313, spornih 1.602 glasovnic.

Alojz Tul

Povejmo na glas

S preveč obremenitvami v prihodnost

Če rečemo s preveč obremenitvami v prihodnost, imamo v mislih praznovanje 25. aprila in 1. maja, ki nista vsem všeč. Še posebej to velja za 25. april, ko so pred več kot šestimi desetletji zavezniške sile osvobodile Italijo. Bil je to konec nacifašizma in zmaga odpornosti, ki je rešilo Italijo najstrožjih ukrepov povojnega urejanja razdejane Evrope. Bil je to tudi zaton avtoritarne režima in prehod v nastajanje republike ter nove ustave, temelja sedanje demokracije. Zagotovo zgodovinski dogodek, ki je odprl nova obzorja in omogočil Italiji, da je pričela uspešno pot razvite države in se odmaknila od temnih časov med obema vojnoma in še posebej od apokalipse druge svetovne vojne. Kljub navedenim bistvenim pridobitvam pa ne manjka tistih, ki so do 25. aprila zadržani in hladni, ali pa praznik celo odkrito napadajo, češ da je zgolj levo politično obarvan. Služil naj bi levi, nekdanji komunistični Italiji v njenem prizadevanju za današnje uveljavljanje njenega prestiža in poniževanje drugače mislečih. Takšno nasprotovanje dnevu osvoboditve in spodbujanje njegovega pomena je vsekakor zaskrbljujoče toliko bolj, ker je na delu že več kot pol stoletja in se želi prenesti še na naslednje generacije. Dejstvo je, da so posledice vojn - da sploh ne govorimo o ideologijah - izjemno trdovratne in trajajo dosti dlje kot vojaški spopadi. Predvsem za dolgo časa zastrupijo odnose med vpletenimi državami, kar pa je nemara hujše,

vsekaj prepada znotraj istega naroda. Kjer pa so se uveljavili totalitarizmi, so razdiralni procesi temu primerno zahrbtni in tudi psihološko zapleteni, zaradi česar bi se morali resno potruditi, da bi jih prepoznali, osvetlili in enkrat za vselej odstranili. Kdor je bil pristaš totalitarizma, si je vzel pravico, da misli prav in da je večvreden od drugih. Rezultati totalitarizma so praviloma tragični in katastrofalni ter si kasneje zanje nihče noče prevzeti odgovornosti, ampak po zlomu režima za svojo opredelitev išče opravičilo, dokler ga ne najde - v krivdi drugih. Za sprejete odločitve in dejanja so krivi drugi, so krive okoliščine, razmere, ekonomski in nešteti drugi razlogi. Tovrstno pričanje se vzdržuje pri življenju leta in desetletja, dokler ne pride do nekakšne izgube spomina, ki slednjič ne ve, kje se je vse skupaj pričelo, kaj se je dogajalo in zgodilo. In vse bi bilo lepo in prav, ko se ne bi vsako leto povrnil 25. april in v navezi z manj bolečim 1. majem spet spomnil, da se je v preteklosti zgodilo nekaj hudega, kar je obremenjujoče še danes: obremenjujoče za tiste, ki nočejo priznati, in tiste, ki seveda ne morejo pozabiti. Izživljanje sedanega časa in prihodnosti niso lahki, kot niso bili lahki nikoli. Zato bi morali v dobro vseh pogledati resnici v oči ter videti v osrednjih praznovanjih priložnosti, da se zblížamo, zblížamo v duhu vrednote, da je s čistimi računi mogoče živeti neskončno bolj smiselno kot brez njih.

Janez Povše

Na dnu...

KAJ PA ŠE MANJKA DEMOKRATKI STRANKI, DA BI JI USPELO PRITI DO BERLUŠKONCA?

POGOVOR Msgr. Domenico Mogavero

Morje je za nas meja, ki združuje!

Msgr. Domenico Mogavero je škof v kraju Mazara del Vallo na Siciliji. V petek, 18. aprila, je obiskal Goriško: srečal se je z društvom Sicilijancev, z višješolskimi dijaki in nadškofom. Zvečer pa je bil na zelo dobro obiskanem srečanju v Podturnu gost posveta, ki ga je organiziral tednik Voce Isontina z naslovom: *Meja: simfonija glasov* in barv. Škofu se zahvaljujemo za razpoložljivost, saj je povedal veliko zanimivih stvari o stvarnosti, ki je geografsko sicer oddaljena od nas, ima pa le nekaj skupnega...

Kaj pomeni za Cerkev v kraju Mazara del Vallo biti Cerkev na meji?

Mi smo Cerkev ob meji, za katero morje ne predstavlja ovire, ki bi ločevala, ampak element, ki združuje sicilsko obalo s tunizijsko. Zaradi zavesti te bližine in kontinuitete med izkušnjami, kulturo in dialogom smo se odločili za pobratenje s Cerkvijo iz Tunisa: v Mazari živi več kot pet tisoč Tunizijcev, to je približno deset odstotkov prebivalcev. Na naši zemlji se v vsakdanjem življenju srečujeta na zelo naraven in spontan način dva svetova. To nas spodbuja, da živimo na konstruktiven način, gotovo brez tesnobe in dramatičnosti, dejstvo, da smo "na meji". Pri nas živijo Alžirci, Maročani, Egipčani, Romuni, Slovani in Albanci; po številu se sicer razlikujejo, največ je prebivalcev Magreba in, med temi, Tunizijcev.

Kakšne odnose imate z muslimani?

Najprej predpostavka: ko govorimo o muslimanih, ni mogoče točno ločiti civilne od verske pripadnosti: njihov sistem je graniten, celovit. Če odmislimo zunanje izraze njihove dnevne molitve (iz svojega doma slišim muezina), moramo povedati, da obstajajo tudi med njimi precejšnji odstotki laičnosti oz. verske "nep prakse". Tako, kot se pač dogaja tudi z nami, kristjani. Ker nimajo hierarhično zastavljene strukture, ne obstajajo med njimi in Cerkvijo nikakršni institucionalni odnosi. Nihče ni legitimiran, da bi bil glasnik njihove skupnosti. Ko se zato kot škof srečam s kom izmed njih, govorim s posameznikom in ne s skupnostjo. Srečal sem se tudi z njihovimi verskimi predstavniki, toda vedno na neformalni ravni: zato ni medverskega dialoga. Iz svoje srede izberejo predstavnika, ki je soudeležen pri delovanju občinskega sveta v Mazari. Ima pravico do besede, ne more pa glasovati.

Obstajajo t. i. mešani zakoni med kristjani in muslimani?

Ti so zelo redki. Ko govorimo o integraciji, dajemo besedi pozitivni predznak, saj mislimo na razvoj družbe, v kateri ni neenakosti in razlik. Priseljenci pa, ki so v manjšini, gledajo na ta pojem z nezaupanjem, saj se bojijo, da bi integracija pomenila njihovo homologacijo znotraj večine in da bi torej izgubili lastno istovetnost. Raje govorijo o identiteti in enakosti, o priznavanju pravic in torej o močnih in jasno določenih identitetah, ki se srečujejo, spoštujejo in sodelujejo v harmoničnem sožitju na istem območju. Sobivanje prebivalcev Magre-

ba in naših ljudi ne predstavlja problema. Oni so prišli na Sicilijo izključno v bistvu zato, ker so iskali delo. Naša stvarnost ne pozna pojava številnih izkrcavanj priseljencev, kot se to dogaja v Lampedusi. Sicilska obala je oddaljena od startnih točk "ladij obupa". Pantelleria, najjužnejši rob škofije, je oddaljen približno 60 milj od Mazare; samo malo manj je do kraja Capo Bon, skrajnega roba Tunizije. Izkrcavajo se v Lampedusi, ki je južneje od Malte in zato ostaja najbližji kraj afriški obali.

Prvi priseljenci so začeli prihajati k nam pred približno 30 leti, ko so znatno podprli delovno moč na ribiških ladjah. To je privedlo do postopenega in umirjenega približevanja, katerega rezultati so na dlani. Odnosi so pogosto težki z Romuni ali s Slovani oz. Albanci: med temi je nekaj agresivnejših franž, ki jim pripisujejo oblike mikrokriminala. Naša Cerkev sodeluje z javnimi ustanovami ter tako spremlja v duhu sodelovanja in koordinacije razvoj stanja, da ne bi prišlo do neljubih dogodkov, ki bi iz naših bolj predmestnih krajev vznemirjali glavno mesto Trapani.

Medverski zakoni so zelo redki predvsem zato, ker se muslimani poročajo med sabo. Problematično je, ko gre za zvezo med muslimanom in kristjanko ali vsekakor Evropejko, zlasti ko naj bi se nato par vrnil v Afriko ali bi se vsekakor dolgo ne ustavil pri nas. Nikomur nečemo zapirati poti, toda pogosto poudarjamo, da so v takih primerih zelo močne vloge in kontrola moškega v primerjavi z žensko in pa njegova navezanost na izvirno družino.

Kakšno je socialno stanje v vaši škofiji?

Naše področje doživlja trenutno hude gospodarske težave, potem ko je preživelo vrsto let v znatnem blagostanju, sicer različnem v različnih središčih škofije. Mazara del Vallo se lahko ponaša s prvo mornarico v Sredozemlju, ki ima približno 400 ribiških ladij, ki se ukvarjajo z ribolovom na odprtem morju po vsem Sredozemlju; ribiči so pogosto od doma tudi mesec dni. Navzočnost mešanih, italijansko-tunizijskih posadk (kakšen Tunizijec je tudi ladjar) je privedla do tega, da tunizijske oblasti ne zasegajo ribiških ladij, kot se je dogajalo še pred nekaj leti. Zadnjič se je to zgodilo, ko je ena naših ladij zašla v libijsko morje in je Gedaft osebnoposegel ter pomilostil posadko iz Mazare.

Vzroka za sedanjo krizo sta v bistvu dva. Premalo pozornosti so dali politiki ponovne poselitve Sredozemskega morja, kar se kaže v nizkih količinah ulovljenih rib. V zadnjih časih se je tudi znatno zvišala cena goriva, ki dramatično obremenjuje delovanje ribičev.

Drug gospodarski pol škofije je Marsala, mesto s 120 tisoč prebivalci, ki živijo na zelo obširnem področju. Podeželje je močno naseljeno, ljudje živijo na kmetijskih posevkih, kjer gojijo zlasti trte in poljščine. Peronospera je letos povzročila veliko škodo, menda med 30 in 70%. To pomeni za številne družine pravi finančni zlom, saj mnogi živijo prav od takih naložb. Vinogradi zahtevajo veliko dela, tudi na-

makanje (pri nas od aprila dalje ne dežuje skoraj nikoli), zato so taki udarci lahko resniški.

Drug vir dela in zaslužka je oljka: t. i. nocellara del Belice je zelo prestižna vrsta. Tudi ta je utrpela precejšnjo škodo.

Z gospodarskega vidika bi naše ozemlje imelo vse značilnosti, da bi ljudje na njem uživali določeno blagostanje. Naše ljudstvo veliko dela na morju in na zemlji, toda nemočni smo pred nenaklonjenimi neprilikami, ki prizadevajo pridelke in dejavnosti.

Drug vir, ki ni povsem razvit, je turizem. Na ozemlju škofije ležijo, poleg Mazare in Marsale (antične Lilibeo, punskega in nato rimskega mesta), še Selinunte, Mozia (feničanski otok s pomembnimi arheološkimi spomeniki), Erice (srednjeveško mesto), Segesta (s čudovitimi templjem in gledališčem). Prevladujejo turisti, ki prihajajo k nam na hitro, na ekskurzijo iz Palermo ali Agrigenta; potrebna pa bi bila turistična politika ad hoc, ki bi promovirala teritorij in zastavila primerne usluge. Na tak način bi naše zgodovinske in umetniške lepote lahko postale še en pomemben vir.

Kakšna pa je stvarnost mladim v škofiji?

Številčno so mladi zelo močni: komaj v zadnjih časih doživljamo upad rojstev, sicer pa še nimamo pretežno starih mest. Sama duhovščina je zelo mlada: imam namreč 70 duhovnikov, od katerih je okrog 50 starih od 30 do 60 let. To je duhovščina, ki mi daje veliko upanja, kulturno in teološko pripravljena: v zadnjih 40 letih so se mnogi zelo dobro izobrazili tudi na akademski ravni.

Kot vsi vrstniki našega časa, so mladi izjemno zmedeni: manjkajo jim oporne točke, pa tudi družine so v težavah. Imamo mladinsko pastoralo, ki jo imam za eno trdnjših oporišč škofijske pastoralne: toda tvegamo imeti pastoralo, ki je živa zaradi posamičnih dogodkov. Pomanjkanje kontinuitete žal ne prinaša sadov, ki bi jih pričakovali. Poleg tega trpimo zaradi izseljenstva. Naša samostojna dežela ponuja malo razvojnih in delovnih perspektiv, zaradi česar se naši najboljši mladi selijo v Rim, Piso, Milan v iskanju kakovostne univerzitetne izobrazbe, ki bi jim omogočila tudi lažji dostop v svet dela. To se dogaja prav v trenutku, ko bi lahko začeli imeti težjo vlogo v naši civilni in cerkveni skupnosti.

Boli nas tudi globoka rana mamil in, kar nas zelo skrbi, razširjenost alkohola že med dijaki srednjih šol. 12-13-letni otroci se predajajo pivu, ker tako skušajo premagovati samoto. Najbolj so izolirani v vaseh v notranjosti našega področja, zlasti v dolini Belice. Obnovili so hiše, niso pa poskrbeli za pogoje razvoja, saj manjkajo infrastrukture. V

majhnih središčih ostajajo mladim, ki iščejo stik z drugimi, samo župnišča; če pa jim manjka odprtost, niso privlačna za vse, saj so v očeh ljudi izrecno kraji konfesionalnega značaja. Drugih zbiralšč ni, za-

Foto DPO

to se osamljeni mladi zatekajo v svet mamil: ta sicer veliko stanejo in niso dostopna vsem, medtem ko je pivo dosti lažje kupiti.

Kakšno prisotnost in vlogo ima v tem kontekstu mafija?

Na prvem mestu vsedržavnega seznama najbolj iskanih kršiteljev pravice je moški iz Castelvetrana, vasi v moji škofiji. Mafija je v razcvetu: čeprav ni krvoločna, je pa zelo prekanjena. Je mafija, ki izsiljuje kvoto ("pizzo"), toda ne tako kot v Palermu in okolici. Nevarno je, da se vrine še tja, kjer je še ni, začenši z vozlišči javne uprave, da bi pogojevala zakupe in podzakupe. Mislim, da naši mladi niso plen mafije. Ko so v zraku zakupe, ni pa možnosti sodelovati prek normalnih kanalov, prek jasnih licitacij zaradi skrivnih pogojevanj, ko ni mogoče sodelovati pri legitimnih razdeljevanjih možnosti, ki jih nudi tržišče, možnosti razvoja se znatno zmanjšajo na vsem ozemlju. Pomislimo samo na potrebo po izboljšanju železnice, ki pri nas, na Siciliji, segajo v burbonske čase. Številne povezave v notranjosti dežele še niso bile niti elektrificirane. Ogromno bi se lahko vložilo, saj precej zastajamo v primerjavi z vsedržavnim standardom, toda vsakokrat se moramo spopadati z neverjetnimi birokratskimi zapleti. Na avtocesti od Catanie do Siracuse so nekatere dele proge zgradili že pred več leti, vozilom pa so jih odprli komaj pred kratkim, potem ko je tisk vztrajno pritiskal na temo, ker so manjkale stranske infrastrukture, kot npr. razsvetljava ali cestni znaki. To je zahtevalo drobiž v primerjavi s celotnimi naložbami, a dovolj je bilo, da so upočasnili uporabnost ceste. Letos smo postavili temeljni kamen nove splošne ribarnice v Mazari: župan mi je rekel, da je bil načrt odobren pred 50 leti! Upam, da bo izveden, preden bo minilo drugih 50 let. Mafija zmore pogojevati vse in krati svobodo.

Pogosto nam je težko razumeti, kako to, da je mafija tako zakoreninjena na ozemlju in da je država ne

zmore premagati.

Problem je kulturnega značaja. Burboni so bili gospodarji vsega, vse je bilo dovoljeno, če je vladar to dopuščal. Ko se je končala njihova doba, od 11. maja 1860, ko se je Garibaldi izkrcal v Marsali, pri nas ni nikdar bilo zedinjujoče in močne prisotnosti take države, ki bi bila sposobna vzeti v roke vaje družbenega in kulturnega življenja na naši zemlji. V odsotnosti prave in jasne oblasti so prišle na površje oblasti, ki v začetku sploh niso bile tajne. Stari mafijec je bil starešina, ki je imel prestiž; do njega so se obračali ljudje, ko je bilo potrebno najti rešitve sporom. Vse to se je sčasom prelevilo v mafijo polj, kmečko mafijo, mafijo veleposestev, armiranega betona, uradništva... Mafija se vedno spreminja. Je grda zver, ki se na neznaven način prilagaja spremenjenim razmeram, da bi še naprej upravljala oblast. Nam lahko kaj poveste o pobudah, kakršna je Sklad San Vito?

Sklad je nastal zato, da škofijska Karitas lahko uresničuje konkretne projekte. Italijanska škofovska konferenca je poudarila, da Karitas mora skrbeti za formacijo in animacijo, zamisel in uresničitev projektov pa da morajo upravljati druge ustanove. Za Sklad San Vito je dal pobudo moj predhodnik leta 1999, gre za neprofitno organizacijo družbene koristi. Na ozemlju

je kapilarno prisotna, skuša pa doumeti primarne potrebe in zahteve ljudi ter prav tem pomagati jih uresničevati in usklajevati. V projektu Donne in sieme je npr. 25 italijanskih in 25 tunizijskih žensk, ki skupaj skrbijo za vključevanje v družbeno življenje žensk s psihološkimi težavami. Opravka imajo zlasti s tistimi, ki se sami ne utegnejo uresničiti.

Ker Sklad dobro pozna teritorij, skuša doumeti, kje so njegove potrebe, kje lahko kaj ukrene, kje lahko ponudi priložnosti formacije, razvoja posameznikov in skupnosti. To dela tudi na ravni civilne vzgoje v formaciji prole mafiji (projekt Dammi un cinque), prek uporabe premoženja, zarubljenega mafiji, ali z uresničitvijo turistične kmetije v mestu Salemi ali v Castelvetrano, kjer je kmetija s 500 oljkami in pridelovanjem zelišč. S pomočjo oseb, ki imajo domišljijo, skušamo diverzificirati pridelke, da ne bi ponavljali že tega, kar ponujajo že mnogi. Torej: vzgoja, integracija v dober pomen besede, boj proti mafiji v smislu rasti državljskega čuta, iskanje način prilagajanja (upravljamo dve menzi; samo v Marsali sprejemamo približno 40 ljudi na dan, ki jim nudimo topel obrok, predvsem pa kraj, kjer se srečujejo, jih kdo sprejme in nudi najnujnejše.

Naša škofija sicer ni velika: imamo okrog 240 tisoč prebivalcev, 12 občin in en otok. In vendar prek takih majhnih dejanj in pobud skušamo odgovorjati na izrečena in neizrečena vprašanja ljudi. Pri tem se trudimo, da bi se razvijal državljanski čut, predvsem pa, da bi blažili najbolj pereče oblike družbenega nelagodja najbolj šibkih in zapostavljenih.

Mauro Ungaro, Jurij Paljč in Danijel Devetak

Občni zbor Zadruga Goriška Mohorjeva Zaskrbnjuje nižanje javne podpore

Redni občni zbor Zadruga Goriška Mohorjeva, ki izdaja tednik Novi glas, revijo Pastirček in knjige Goriške Mohorjeve družbe, je potekal v torek, 22. aprila, na sedežu na Travniku 25. V predstavitvi obračuna za leto 2007, ki je predstavljala glavni del občnega zbora in razprave prisotnih članov iz Goriške in Tržaške, je predsednik dr. Damjan Paulin uvodoma povedal, da Zadruga v preteklem letu ni doživela posebnih pretresov; je deželna uprava je dodelila malo manj prispevkov kot v letu 2006. Na splošno teče delo pri tedniku, otroški reviji in založbi "v splošno korist in zadovoljstvo", zaradi česar se je Paulin zahvalil uslužbencem. Novost v prejšnjem letu je bila prenovljena spletna stran našega tednika (www.noviglas.eu), ki rojeva dobre sadove. V natančnejšem prikazu bilance je predsednik analiziral izdatke za posamezne postavke, ki se na splošno niso bistveno povečali, pa tudi prihodke, ki so bili nižji kot v prejšnjih letih. Za Pastirčka in mohorjeve je imela Zadruga manj stroškov, ker revija lani ni izdala posebnih knjig, Mohorjeva pa jih je izdala manj oz. je izdala manjše, cenejše. Stroški za osebje se niso spremenili, saj ni bilo novih zaposlenih, pa tudi upravni stroški so bili v letu 2007 malo nižji. "Leto smo sicer sklenili z rahlo pasivo", je povedal predsednik, "ki pa ni vznemirljiva". Upravni odbor je gotovo bolj

Foto DPO

zaskrbljen za to, ker se v naslednjem letu dohodki oz. prispevki ne bodo povečali. Skrbni zlasti dejstvo, da se je prispevek iz matične domovine znatno zmanjšal, kar povzroča nemalo težav. "Vsak majhen premik se v naši bilanci takoj pozna".

Revizor Zadruga dr. Valentina Pahor je orisala svojo vlogo in delovanje pri Zadrugi, ki je podvržena zahtevnemu nadzoru, ter ocenila, da je bilanca verodostojna. Prisotni člani Zadruga so nato odobrili obračun za leto 2007, nato pa še izvolili nov sedemčlanski upravni odbor za naslednji triletni mandat. Izvoljeni so bili: Marija Čuščič, Maks Gergolet, Marjan Markežič, Jurij Paljč, Damjan Paulin, Marko Tavčar in Franka Žgavec. Na prvi seji odbora bodo njegovi člani izbrali novega predsednika.

Mediji in objektivnost

Postali smo "valutna enota", s katero kupčujejo mediji

"Torej ste bogati! Oplemenitite dane vam talente v svojem življenju!" Tako je voščila dobro jutro radijska napovedovalka, ko sem prebiral rezultate zadnjih volitev. Pred seboj sem imel tri naše dnevnikarje in vsi trije so se po svoje razpisali in vsak je zopet po svoje dokazoval, kaj lahko pričakujemo od nove vlade. Čez dan pa sta mi s pošto prišla še dva tuja dnevnikarja, ki tudi nista skoparila s novicami o naših volitvah. Seveda so se njihovi pogledi razlikovali od tistih, ki sem jih prebral jutraj. Lahko bi sklepal, da je bila, kot se velikokrat dogodi, glede istega problema, medijska osveščenost različna, še zlasti od tiste, ki sem jo zasledil jutraj.

Če kdaj, si je tudi ob zadnjih volitvah politika podredila medijsko obveščanje in tako potrdila tezo, da so mediji svojstvena industrija. Upoštevat pa moramo, da medijska industrija proizvaja interpretacije, mnenja, stališča ali vse tisto, kar ljudje potrebujemo, da se potem lažje za neko stvar odločimo, ali si do nje izoblikujemo svoje stališče.

Večina ljudi pridobiva informacije iz medijev, zato se tudi odloča na podlagi njihovih informacij. Tega se zavedajo zlasti politiki, saj ni vseeno, katera medijska interpretacija zmaga v javnosti; ali je to opozicijska ali pa večinska. Tako pridemo do spoznanja, da bi mediji morali biti ločeni od vladajoče politike. Tega ni in tudi še lep čas ne bo. – Veliki utopisti so tisti, ki govorijo, da je ta in ta čas-

pis nevtralen, ali ni vezan na nobeno politično stranko. Tak časopis bi kmalu propadel, ker bi ga nihče ne podpiral. Tako vidimo, kakšne žrtve so novinarji. Čeprav ti velikokrat izbrskajo marsikatero informacijo, jo velikokrat ne morejo posredovati direktno, ampak jo morajo prikrojiti glede na okoliščine ali vir informacije. Kot vemo, so za novinarje glavni vir informacij prav politiki, tem pa ni vseeno, kaj pride v javnost. Če pa imajo dovolj moči, lahko glasilo, ki jim ni všeč, preprosto tudi ukliče z banalno utemeljitvijo "iz finančnih razlogov" (Sveži primer je Putin!). Glavni namen novinarja ni v tem, da opisuje potek kakih dogodkov, ampak da dogodka za bralca razloži in jih analizira. Tisti, ki imajo možnost slediti večjemu številu takih analiz in razlag, si lažje ustvarijo svoje mnenje, kot tisti, ki so vezani samo na en vir ali dva. Tako prihaja pri bralcih do enostranskih odločitev, ki pa so lahko tudi problematične. Iz zgodovine vemo, da so takšne odločitve lahko tudi usodne. Podobno je z radijem in televizijo.

Svojas smo slišali, da so novinarji in s tem mediji četrta veja oblasti. Danes tega ne trdi nihče več, če to trdi, je znak, da živi vsaj petdeset let za časom. Četrta veja oblasti so danes lastniki medijev, ne glede kdo so. Danes v svetu ti obvladajo mnogo večje razsežnosti, kot jih ima katerakoli država, zato tudi brez težav tako ali drugače lobirajo, še zlasti v majhnih državah, da pri narodnih manjšinah o tem

sploh ne govorimo.

Vsega tega se bralci pa tudi državljani katere koli države premalo zavedamo. Vsak medij živi od uporabnikov pozornosti - časopis od bralca ali kupca, radio in televizija pa od poslušalca ali gledalca. Ljudje smo tako postali neka oblika "valutne enote", s katero kupčujejo mediji na medijskem tržišču.

Je pa tu za medije nastavljen past. Ko bralci, poslušalci in gledalci pri medijih zapazijo, da ti svojega dela ne opravljajo objektivno, ampak so pristranski, kar se velikokrat dogaja, pride mimogrede pri časopisih do upada naklade, radijske postaje so manj poslušane in določene televizijske hiše manj gledane. To je nekakšna kazen, ki jo bralci, poslušalci in gledalci imenujejo v nekaterih državah "medijski linč" (Ta pojem ima pri Slovencih drugačen pomen. Uporabljam ga, ko obmetavamo nekega človeka z negativnimi, kritičnimi, njemu škodljivimi besedami. Pomeni pa tudi negativno, glasno, navijaško razpoloženje o kom). Ne smemo pa ob tem pozabiti: Ljudje bodo kljub temu iskali informacije - pa na drugih mestih. Glavnina teh informacij pa bo lahko celo slabše kakovosti, kar bo imelo negativne posledice pri bralcih, poslušalcih in gledalcih. Ali zelo preprosto: medijsko informiranje ostane, ker pa ni kvalitetno, bodo presoje in gledanja na posamezne dogodke še naprej pomamljivi, kar pa gre na škodo bralca, poslušalca ali gledalca.

Ambrož Kodolja

Obisk v goriški nadškofiji

Ljubljanske župnijske Karitas pri nas

delom te ustanove in Mladinskega doma. V Ogleju, kamor so udeleženci izleta-romanja iz ljubljanske nadškofije odšli v popoldanskih urah, jih je pričakal naš urednik Jurij Paljk, ki jim je spregovoril o zgod-

V nedeljo, 27. aprila, smo v Gorici imeli v gosteh predstavnike župnijskih Karitas iz ljubljanske nadškofije. Vodila sta jih Anton Kompare in Jože Rovtar. Najprej so se duhovno okrepčali pri skupni maši z duhovnjico sv. Ivana. Z župnikom Marijanom Markežičem je somaševal tudi g. Anton. Skupno oblikovanje maše je ustvarilo lepo vzdušje, ki se je nadaljevalo še v dvorani. Sledil je sprehod v duhovniški dom in srečanje z voditelji Karitas goriške nadškofije. Pogovor se je sukal ob problemih pri reševanju tekočih zadev. Največja sta v Gorici problem priseljencev in poplavljanje groznih posledic igralništva. O tem je spregovoril tudi dr. Bernard Špacapan. Dogovorili smo se za še bolj te-

sno sodelovanje vseh obmejnih Karitas. Gostje so se tam srečali tudi z g. Joškom Kragljem. Nato so obiskali Kulturni center Lojze Bratuž in Zavod sv. Družine ter se seznanili z

vini Ogleja, bazilike, predvsem pa o "oglejskem duhu", s katerim moramo biti prežeti Slovenci tudi danes, saj smo prav iz Ogleja prejeli krščanstvo, omiko, kulturo.

Postojna, 18. maj - Festival družin

Po velikem uspehu lanskoletnega prvega tovrstnega festivala se letos obeta že drugi Festival družin! Ob mednarodnem dnevu družine iskreni. net tudi letos pripravlja Festival družin, ki bo v nedeljo, 18. maja, med 10. in 17. uro pred Postojnsko jamo. Po uspehu lanskoletnega festivala, kjer je 6000 članov slovenskih družin pokazalo, da želi in potrebuje tovrstno druženje, izobraževanje in praznovanje, letos skupnost iskreni. net pripravlja še bolj pester družabni, otroški, izobraževalni in športni program, da bi družine kakovostno preživeli dan skupaj in doživele pomen gesla "Naložba v odnose za največje donose". Festivalski program bo potekal na dveh odrih pred Postojnsko jamo, za zabavo bodo poskrbeli znana imena slovenske zabavne glasbe: prenovljeni Čuki, Adi Smolar in Damjana Golavšek, posebno skrb pa smo posvetili pestremu otroškemu programu. Na okrogli mizi "Naložba v odnose za največje donose" bodo uveljavljeni gostje iz gospodarstva, glasbe in stroke spregovorili o tem, kako se v različnih situacijah izplača vlagati v družino ter odnose v njej. Tudi osrednja rdeča nit predavanj bo, kako negovati odnose v različnih obdobjih življenja. Med nami bo ena najbolj znanih mediatork na svetu, Lisa Parkinson iz Velike Britanije, ob njej pa še slovenski strokovnjaki s področja odnosov, vzgoje in osebnostne rasti. Športna novost letošnjega festivala je Družinsko kolesarjenje KD od Postojnske jame do Predjamskega gradu. Organizira ga KD Življenje, ki se je v letošnjem letu Zavodu iskreni. net pridružil pri organizaciji festivala. Program in druge podrobnosti o festivalu najdete na <http://festival.iskreni.net>.

Romanje v tri svetišča

ROMANJE OD STARE DO SVETE GORE – Čezmejno društvo MOST vabi 24. in 25. maja na peto tradicionalno peš romanje po povezovalni poti treh svetišč, ki so že v preteklosti povezovala Slovence, Italijane in Furlane. S Stare Gore v Italiji bomo prvi dan poromali do Marijinega Celja. Po večernicah bomo nadaljevali z druženjem in s pesmijo. Naslednje jutro bomo odšli proti Sveti Gori, kjer bo slovesna maša. Cena prijave bo sporočena naknadno. Poskrbeli bomo za prevoz iz Solkana do Stare Gore. Prijave do 20. maja: za Slovenijo po tel. 041-737-853 (Bekš, v popoldanskih urah) za Italijo po tel. 3403711996 (Černic, v popoldanskih urah) ali 3494332975 (Pintar). Vabljeni.

Mesec dni po katoliškem prazniku

Pravoslavci po vsem svetu praznovali Veliko noč

Pravoslavni verniki po vsem svetu so v nedeljo, 27. aprila, praznovali Veliko noč. Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, praznične maše, pri katerih so prižigali sveče in razmišljali o vstajenju Jezusa Kristusa, so potekale v Rusiji, Srbiji, Izraelu, Grčiji, na Cipru in povsod drugod, kjer živijo pravoslavci. Teh je na svetu okoli 150 milijonov. Ruska pravoslavna cerkev je s sto milijoni vernikov v Rusiji, Belorusiji in Ukrajini daleč največja. V Moskvi se je v kar 700 cerkvah zbralo

več kot 110.000 vernikov, po celotni Rusiji pa naj bi se jih zbralo okoli šest milijonov. Liturgije v moskovski katedrali Jezusa Odrešenika, ki jo je vodil ruski patriarh Aleksej II. in so jo po televiziji prenašali v živo, se je ponoči udeležilo 6000 ljudi. Med njimi tudi "novi" in "stari" predsednik Rusije, Dmitrij Medvedjev in Vladimir Putin. Patriarh Aleksej se je Putinu zahvalil za vse dobro, kar je v minulih osmih letih naredil za Rusijo, ter hvalil Medvedjeva, ki "ve, kaj

država in ljudje potrebujejo". Putin in Medvedjev, ki sta Veliko noč skupaj praznovala že tudi leta 2007, sta patriarha nato v skladu s pravoslavno tradicijo trikrat poljubila na lice.

Liturgije so potekale tudi v vseh cerkvah srbske pravoslavne cerkve - tako v Srbiji kot drugod po svetu, še posebej v Avstriji. Srbska cerkev je ob letošnji Veliki noči vernike pozvala predvsem k obrambi Kosova. Temeljno sporočilo srbskega patriarha Pavleta in ostalih verskih dostojanstvenikov je namreč bilo, da "je Kosovo del vsakega srbskega pravoslavnega kristjana". "Pozivamo vse, od znanstvenikov in politikov do najmlajših in najbolj skromnih sinov in hčera

našega naroda, da si s svojim delom in zglednim življenjem zaslužijo in ohranijo Kosovo", so zapisali. Za Veliko noč je vernikom danes med drugim voščil tudi predsednik Kazahstana Nursultan Nazarbajev, ki je Kazahstanec pozval k spoznanju, da sicer pripadajo različnim veram in narodom, a da so vsi v prvi vrsti ljudje. Kakih 500 palestinskih kristjanov z območja Gaze, pripadnikov grške pravoslavne cerkve, pa je dobilo dovoljenje, da zapustijo območje, ki je pod nadzorom gibanja Hamas in Veliko noč praznujejo na Zahodnem bregu. Preko prehoda Erez so se tako s posebnimi dovolilnicami odpravili v Betlehem.

7. VELIKONOČNA NEDELJA - GOSPODOV VNEBOHOD

Apd 1,1-11; Ps 47; Ef 1,17-23; Mt 28,16-20

Odklon Boga se vedno postopoma sprevrže v grozno umiranje in smrt Božjega Sina. Vsa podlost greha pade na Boga-človeka. V Stari zavezi so Izraelci naložili vse grehe na glavo kozla zato, da jih je ponesel v puščavo, kjer naj z grehi vred pogine (3 Mz 16,20-22). Grešni kozel je podoba Božjega Sina, ki je obložen z našimi grehi in ga izženemo stran od ljudi, kjer naj umre v strašni samoti križa (Ps 22; Heb 2,9). Božji Sin je namreč umiral daleč proč od Boga, kar ga je osamilo in likvidiralo. Oropan je vsega človeškega. Vnebohoda po pomeni premaganje vsega hudega, pomeni smrt smrti in rojstvo novega človeka, nove zemlje in novih nebes. Kristus je namreč prestal ves nesmisel hudobije z lesom križa. Četudi ni čutil Očetove bližine, ga je Oče ljubeznivo spremljal ter uresničeval

svoj načrt novega stvarjenja. Kakšna visoka cena, smrt na križu ljubljenega Sina, nas je odkupila od smrti in pogubljenja. Bog nas je "pred stvarjenjem sveta izvolil v njem, da bi bili pred njegovim obličjem sveti in brezmadežni. V ljubezni nas je vnaprej določil, naj bomo po Jezusu Kristusu njegovi posinovljeni otroci. Takšen je bil blagohotni sklep njegove volje. V Ljubljeno imamo po njegovi krvi odkupnino, odpuščanje prestopkov. Razodel nam je skrivnost svoje volje po blagohotnem načrtu, kakor si ga je vnaprej zastavil, da bi ga uresničil v polnosti časov: osrediniti v Kristusu kot glavi vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji" (Ef 1,4 nss).

Apostol nadalje poudarja moč Očeta, ki je Sina obudil od mrtvih "in ga posadil na svojo desnico v nebesih, nad vsakršno vladarstvo in oblast, nad vsakršno silo in gospostvo ter nad vsakršno ime. Vse je položil pod njegove noge, njega pa postavil čez vse kot glavo Cerkev, ki je njegovo telo, polnost njega, ki v vsem vse izpolnjuje" (v. 20 nss). Apostol pogumno izpove svoje in vseh ljudi

zgrešeno življenje, ki so ga živeli v neveri in razuzdanosti. Toda odkar je spoznal Kristusa, živi in oznanja Kristusa v vsem poštenju. Kristus je šel v nebesa, k Očetu, ob vstajenju. Apostolom in drugim učencem se je prikazoval skozi štirideset dni, da jih je utrjeval v veri in jih pripravljal na prihod Svetega Duha. Ker so nekateri, ne samo apostol Tomaž, bili skeptični, da je zares on, človek iz mesa in krvi ter sploh v telesu, jim je pokazal brazgotine ran na rokah in nogah ter na strani: povabil jih je, naj to sami preverijo. Z apostoli in učenci je jedel in pil. Seveda je bil drugačen, poduhovljen, a gledanje svojega božanstva je pridržal za nebesa, ki niso samo dar, ampak tudi preizkušnja vere. Po vnebohodu nastopi čas Cerkev. Tedaj se bodo morali apostoli znajti sami sredi preganjanja in stisk. Toda prejeli bodo moč od zgoraj, Svetega Duha. Pričevali bodo o vsem, kar jim je Jezus govoril in naročal ves čas, ko je bil z njimi. Priče bodo njegovega vstajenja od mrtvih. Po vnebohodu so apostoli, žene, bratje (to so kristjani) enodušno vztrajali v molitvi z Je-

zusovo materjo Marijo. Tudi vsaka molitev poteka skupaj z Marijo. Z njo pričakujemo Svetega Duha in odhod v večnost, v kraljestvo. Da bi mogli vztrajati do konca, bodo krščeni v Svetem Duhu v nekaj dneh (Apd 1,1-5). Bodo Jezusove priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta. Bo čas Cerkev, čas apostolov in učencev, včasih bo tudi celo doba čas pričevanja s krvjo.

Ob Jezusovem vnebohodu dva angela spodbujata apostole in ostale, naj si zavihajo rokave za trdo delo oznanjevanja evangelija vstajenja in življenja. Psalm poje, da je Gospod, Najvišji, velik kralj nad vso zemljo. Pod nas spravlja ljudstva, narode pod naše noge, kar lahko danes obrnemo na Vstalega Jezusa. Tako tudi naslednje: Bog se je vzdignil med vzklikanjem, Gospod med donenjem roga. Prepevajte Bogu, prepevajte, prepevajte našemu kralju, prepevajte. Bog kraljuje nad narodi (Ps 47,2-9). Gospod, ostani z nami do konca sveta. Vodi nas k Očetu!

Osem tisočink: z vašim podpisom do konkretnih rezultatov

Kako so bila uporabljena sredstva, zbrana s plačilom osmih tisočink Katoliški Cerkvi? Odgovor želimo tudi tokrat posredovati z informativno kampanjo, ki se je začela ob koncu aprila in opisuje resnične zgodbe. Te vzorčno predstavljajo različna področja, na katerih smo posegli: verske in pastoralne potrebe, vzdrževanje duhovnikov, dobrodelni posegi v Italiji in Tretjem svetu.

Cremona, pomoč ljudem v stiski

Dobrodelne ustanove, ki smo jih letos obiskali v Italiji...

V **CREMONI** se škofijska Caritas vsak dan sooča z različnimi težavnimi situacijami ter nudi oporo in tolažbo ljudem v stiski. Prostovoljci in operaterji te ustanove si prizadevajo za pomoč ljudem, ki so izobčeni iz družbe ali nimajo stalnega bivališča, za sprejem mladoletnih tujcev in za zdravljenje narkomanov.

V vasi **RIO MAGGIORE**, v pokrajini La Spezia, je don Franco župnik skupnosti, ki šteje približno 800 ljudi. Območje, vključeno v park "Cinque

Terre", je med poletnimi počitnicami polno obiskovalcev, medtem ko se pozimi znatno izprazni. Don Franco, eden od 39.000 škofijskih duhovnikov, katerih delovanje med drugim podpiramo s skladi, zbranimi z osmimi tisočinkami, je oporna točka za vsakogar: za turiste in domačine, predvsem pa za ostarele in bolnike, ki jim podeli zakrament evharistije tudi tedaj, ko sami ne morejo v cerkev. Zaradi njegove pastoralne vneme se nihče več ne počuti samega.

Na **DRŽAVNI RAVNI** se Skupnost "Papež Janez XXIII" že leta bori proti prostituciji, ki je takoj za mamili na drugem mestu med ilegalnimi dejavnostmi. Simbolična zgodba "Diane", dekleta iz vzhodne Evrope, ponazarja dramo nasilja, ki ga te ženske doživljajo, kot tudi upanje, da bodo spremenile svojo prihodnost.

V mestecu **CALTAGIRONE** se škofija močno trudi na področju mladinske pastorale. Duhovni obredi so osrednji in ključni element za rast in krščansko vzgojo mladine iz te sicilijanske škofije.

...in v tujini.

V **ŠRILANKI**, v predmestju mesta Colombo, red bratov krščanskih šol upravlja poklicno šolo za revno mladino. Tu se lahko študentje brezplačno naučijo poklica, s katerim se bodo v prihodnosti preživljali.

Na **TAJSKEM** Papežev inštitut za misijone v tujini (PIME) izvaja in upravlja številne načrte, namenjene domačinom, od pomoči revnim v "slumih" (revnih predmestnih predelih) do sprejema in vzgoje prizadetih otrok. Tu sestra Angela in duhovnik Adriano vsak dan nudita uteho družinam, predvsem pa otrokom iz predmestij Bangkoka.

Šrilanka, poklicna izobrazba

Riomaggiore, vzdrževanje duhovnikov

"Vrednote" ekonomske reforme.

Avtorica: MARIA GRAZIA BAMBINO

Od leta 1990 dalje smo s skladi, zbranimi s plačilom osmih tisočink, lahko zagotovili učinkovitejše reševanje številnih socialnih, pastoralnih in strukturnih težav v naših škofijah. Uvedba sporazumne reforme in donacije osmih tisočink je Katoliški Cerkvi omogočila, da je podprla na tisoče dobrodelnih posegov, tudi v državah v razvoju. Poleg tega je to omogočilo tudi podporo več tisočim verskim in pastoralnim posegom in zagotovilo 39.000 škofijskim duhovnikom (od katerih je 3.000 ostarelih in bolnih) dostojne življenjske razmere glede na njihove potrebe.

To pa ni vse. Med italijanskimi katoličani se je namreč povečala zavest o lastni odgovornosti pri podpiranju Cerkve. Danes nekdanje garancije ne obstajajo več ("kongrue" za župnike, podpore za gradnjo novih bogoslužnih stavb), zato se Cerkev obrača na vernike, saj ne razpolaga več s staro avtomatsko državno denarno podporo.

Svoboda, večja zavest in odgovornost so le nekatere vrednote, na katere smo se v zadnjih dvajsetih letih sklicevali, ko smo govorili o "finančni podpori Cerkvi". Tem je treba dodati še druge, prav tako pomembne: občutek pripadnosti določeni skupnosti, solidarnost, transparentnost, soudeležbo in občutek soodgovornosti za poslanstvo Cerkve v Italiji in v državah tretjega sveta.

Nove oblike financiranja, ki izhajajo iz sporazumne revizije iz leta 1984 (osem tisočink in odtegljive donacije za vzdrževanje duhovnikov), so bile od vsega začetka dragocena priložnost za uveljavljanje nove mentalitete med katoličani, ki naj bi spodbudila večje sodelovanje in občutek soodgovornosti pri reševanju težav cerkvenih skupnosti. Prav prizadevnost, ki so jo Italijani izrazili s svojim podpisom, je omogočila na tisoče posegov, s katerimi smo pomagali posameznikom in skupnostim po vsej Italiji. Tudi v državah v razvoju je bilo izvedenih na tisoče posegov na področju zdravstva, šolstva in človekovega napredka.

Podpis, ki je torej znak večjega in zavestnega sodelovanja v cerkvenem življenju, je okrepil pastoralno in dobrodelno dejavnost Cerkve, obenem pa mora spodbuditi še večjo vpletenost krščanske skupnosti v življenje države.

Tudi letos lahko namenite osem tisočink Katoliški Cerkvi na naslednje načine:

■ **uporabite polo za osem tisočink, priloženo obrazcu CUD.** Kdor ni več obvezan predložiti davčne prijave, predvsem upokojenci in odvisni delavci brez drugih dohodkov in odtegljivih stroškov, lahko vseeno namenijo osem tisočink Katoliški Cerkvi s polo za osem tisočink, ki je priložena obrazcu CUD. Polo lahko brezplačno oddate do 31. julija 2008 v zaprti kuverti v vsakem

Tudi letos lahko poleg namena osmih tisočink izberete tudi namen petih tisočink. Davkoplačevalec se lahko s svojim podpisom izrazi o namenu petih tisočink, saj en podpis ne izključuje drugega. Oba podpisa ne povzročata davkoplačevalcu nobenih dodatnih stroškov.

poštnem uradu. Lahko jo oddate tudi pri davčnem posredniku (CAF), ki pa lahko za svojo storitev zahteva plačilo. Če potrebujete nadaljnje informacije o postopku za izbiro namena osmih tisočink z obrazcem CUD, lahko pokličete brezplačno telefonsko številko **800 348 348** (ob delavnikih od 9.00 do 20.00 ure, ob sobotah od 9.00 do 17.30);

■ **uporabite obrazec "Unico"**, ki ga je treba oddati do 31. julija 2008 neposredno preko interneta ali preko davčnega posrednika. Kdor ni obvezan k telematski oddaji, lahko obrazec odda od 2. maja do 30. junija v vsakem poštnem uradu;

■ **uporabite obrazec 730-1**, ki je priložen obrazcu 730. Kdor se poslužuje Centrov za davčno pomoč (CAF), ga mora oddati do 31. maja 2008.

Kratke

Slovenska konzulta pri goriški občini / Obležje in ulica po Primožu Trubarju

Na zadnji seji, 23. aprila 2008, so člani slovenske konzulte pri goriški občini posvetili največ pozornosti pobudam, ki bodo zaznamovale prisotnost očeta slovenske pisane besede Primoža Trubarja v goriškem mestu. Skoraj soglasno, vzdržala se je Silvia Paoletti, so sklenili, da predlagajo goriški občinski upravi poimenovanje ene izmed goriških ulic po Trubarju in da se na stavbi ob koncu Raštela, kjer je pridigal, postavi spominsko obležje. Konzulta pričakuje podporo občinske uprave in sodelovanje slovenskih kulturnih in drugih ustanov, da se bo to lahko uresničilo. Seveda bo veliko odvisno od lastnikov stavbe in spomeniškega varstva, ker je stavba zaščiteni. Člani konzulte so se seznanili tudi z drugimi pobudami na Goriškem v okviru prireditev ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja. Predsednik konzulte Ivo Cotič je poročal o težavah za dodatno sekcijo vrtca v ulici Brolo. Občinski tehniko so preverili, da iz varnostnih razlogov ni mogoče pridobiti dodatnih prostorov v ulici Brolo. Tudi ostali slovenski vrtci v goriški občini imajo podobne tehnične težave. Cotič se je zahvalil občinskemu odborniku za lokalne identitete Stefanu Ceretti, ki stalno spremlja delo konzulte in je vedno prisoten na sejah. Naslednja seja konzulte bo 28. maja.

SSO ob dnevu osvoboditve

Ob dnevu osvoboditve, 25. aprila, je delegacija Sveta slovenskih organizacij položila padlim venec na osrednjem goriškem pokopališču. V delegaciji so bili Janez Povše, predsednik SSO za Goriško, odbornika Ivo Cotič in Walter Bandelj, prof. Lojzka Bratuž, predsednica sveta SSO, in Andrej Bratuž, glavni urednik Novega glasa.

Kmalu 13. srečanje šolskih gledaliških skupin

Od 6. do 10. maja bo v organizaciji goriške pokrajine, odbornišva za mladinsko politiko, centra za multimedijško komunikacijo, šolske upravne službe v Gorici, občin Gorica, Gradišče ob Soči, Gradež, Tržič, Nova Gorica in Štaranec ter s sodelovanjem pokrajinskega odbornišva za politiko miru in s finančno pomočjo Fundacije Goriške hranilnice potekalo 13. srečanje šolskih gledaliških skupin, Palio. V dvoranah omenjenih občin bodo mladi dijaki pokazali, kaj so pripravili med gledališkimi delavnicami, ki so delovale kot obšolske dejavnosti v letošnjem šolskem letu. Ta gledališka pobuda je lepa priložnost, da se dijaki družijo, spoznajo delo vrstnikov in ga znajo pravilno presoditi, predvsem pa je vznemirljivo soočanje z odrskimi deskami, kar je seveda vselej izziv in novo doživetje. To srečanje ostaja tudi sporočilo miru, soočenja med generacijami višjih srednjih šol ter lep primer plodnega sodelovanja med številnimi ustanovami, ki podpirajo to prireditev, na kateri sodeluje vsako leto na stotine dijakov. Med njimi je letos tudi gledališka skupina dijakov slovenskega višješolskega humanističnega in znanstvenega pola; med urami gledališke delavnice so udeleženci z mentorico Vesno Tomsic ustvarili izvirno gledališko delo, v katerem se zrcalijo življenje in izkušnje naših mladih. Kot vedno bo predstave ocenila strokovna komisija, ki bo najboljšim dodelila nagrade. / IK

Pestra sezona ŠZ Olympia

Šolsko leto se posklavlja. Še dober mesec dela pa se bo končala tudi ta pestra sezona športnega združenja Olympia. Mladi pripadniki združenja so se že od meseca januarja, t. j. takoj po božičnici ter novoletnih praznikih, začeli vneto pripravljati na tekmovanja, srečanja in nastope, ki jih je bilo v teh štirih mesecih res veliko. Tudi orodni telovadci so se pridno pripravljali: v svojih vrstah imajo veliko obetavnih telovadcev in telovadk, ki že odhajajo na večja tekmovanja. Skupina orodnih telovadcev se je v prvi polovici meseca marca udeležila 33. Odprtega prvenstva Bežigrada v skokih z male prožne ponjave (tekma za pokal Slovenije 2008). V kategoriji Cicibani/posamezniki je Mitja Pahor zasedel odlično 46. mesto, Luka Paljk pa 48. Ekipe 5. orodnih telovad-

cev je v kategoriji Mlajši dečki zasedla res dobro 8. mesto (Daniel Agbetiafa' 35. mesto, Kristjan Komjanc 37., Manuel Peršolja 41., Nejc Terpin 43. in Guglielmo Frati 45. mesto). Orodni telovadci se bodo junija udeležili še povratnega tekmovanja. / Damijana Češčut

Na občini so predstavili poletna središča

Pred nedavnim je bila predstavitev poletnih središč na območju goriške občine. Središča nudijo staršem potrebno oporo od meseca junija pa do prvih dni septembra in sprejemajo starostne skupine otrok od nižje srednje šole. Organizacija je dokaj razvejena, središča so v občinskih strukturah, ludoteki in bazenu, nenadomestljivo vlogo pa bodo tudi letos odigravale zasebne organizacije, ki odgovarjajo vsem zakonskim predpisom in delujejo v sodelovanju z upravo. Med temi so salezijanci v ulici Don Bosco, ob njih pa seveda tudi slovenske ustanove, od Dijaškega doma na Svetogorski ulici, ki beleži letos 30. leto delovanja svete Družine; pomemben je tudi doprinos štandreskega rajonskega sveta. Vsako poletje preživlja 2000 mladih in otrok svoja jutra in popoldneve v teh centrih. Občinske tarife so se malce zvišale, veljajo pa še vedno znižane cene za drugega otroka, vsi, ki ne prebivajo v goriški občini, pa bodo morali odšteti za 25% višjo tarifo. Po besedah pristojne odbornice Silvine Romano ugodijo občinske in zasebne strukture vsem povpraševanjem goriških staršev. Razpoložljiva pa so tudi mesta za otroke iz bližnjih občin. V letošnjem poletju bodo odprli novo središče v mestnem jedru, tik ob stolnici, za najmlajše otroke, od tretjega do šestega leta.

Snovanja 2008: mladi skladatelji s tržaškega konservatorija

Zapiski na črtovju

Na četrtkovih Snovanjih so se 24. aprila predstavili mladi skladatelji s tržaškega konservatorija Tartini, učenci profesorja Fabia Niederja, uveljavljenega glasbenika in pedagoga. Skladbe so izvajali sami avtorji s pomočjo študijskih kolegov in so sad skupnega načrta, naloge, ki jo je profesor podelil svojemu razredu. Nastale so za koncert, ki so ga pred kratkim izvajali v Kopru, in niso le sad osebnega navdih.

Za zadnjo skladbo Duale A, delo samega Niederja, sta nastopili še dve gostji, flavistka Alenka Zupan in oboistka Breda Hartman, profesorici koprski glasbene šole.

Pred začetkom koncerta sta pianistka in avtorica ene skladbe Tatjana Jercog ter profesor Nieder predstavila celoten projekt. Razložila sta vodilni koncept, nato pa še vsako skladbo

posebej, kar je poslušalcem približalo sodobne, sicer težje razumljive, kompozicijske ideje.

Po prvotnem načrtu naj bi vsak učenec napisal en stavek kolektivne kompozicije, vendar je na koncu nastalo sedem neodvisnih skladb. Vse pa so sledile vodilni temi, ki jo je profesor zaigral na klavir. Ta skelet ali ogrodje, tako imenovani cantus firmus, ki se je začel z nizkimi toni in se vzpenjal proti visokim, se je pojavljal v vsaki

skladbi. Skupaj so mu določili še intervale in notne vrednosti, nato pa se je vsak lotil individualne-

ga dela.

Prvi se je predstavil Fulvio Trapani s skladbo za flavto, klarinet in kontrabas. Zamislil si jo

Fabuli dajala poudarek predvsem barvi vibrafona in flavte ter njenemu prepletenemu dialogu. V baladi Coronel Carlito je Franca Zanolla zapisala klavirju vlogo cantusa firmusa, dva mezzosoprana pa sta v kanonu pela modalno melodijo, zgodbo generala, ki se je hotel izogniti vladanju in si je omisil dvojnika. Nicolo'

Sbuelz je s skladbo Schizzo za klavir, razdeljeno na več notnih skupin, opisoval ozvezdja, Igor Zobin pa je v svoji kompoziciji Pensieri sledil toku misli. Začel je s tihim registrom, v nadaljevanju pa vstavljaj višje in hitrejše akorde, miselne prebliske. Tatjana Jercog je v Fragmentih sestavila štiri manjše, ritmično precej svobodne skupine, vsako s svojim dominantnim intervalom. Izvajalci so se izkazali še v ritmično zapleteni in živahni Follow me tolkalca Daria

Savrone, s katero so zaokrožili skupinski projekt.

Na koncertu so se pokazale sodobne usmeritve kompozicije, za katero je značilen nekakšen glasbeni minimalizem. Skladbe so odzvenele v drobnih odtenkih, z niansiranjem tonov, velikimi prazninami in tišinami.

KB

Mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice je minuli konec tedna odpotoval v Berlin, kjer je gostoval pri tamkajšnjih Slovencih in imel koncert, pel pa je tudi pri tedenski slovenski maši za Slovence, ki živijo v Berlinu. Poleg slovenskih pesmi so pevci pod vodstvom dirigenta Bogdana Kralja zapeli tudi nekaj pesmi v latinskem in italijanskem jeziku, pravo doživetje pa je bilo prepevanje slovenskih pesmi tudi na družabnosti, na kateri so se jim pridružili slovenski izseljenci v nemški prestolnici.

KULTURNI DOM Komigo

Kdo vam je pa to delu?

Tako večkrat sprašuje vodoinštalater Joško Duša gledalcem sicer nevidno gopo, s katero se pogovarja, ko med svojim delom opazuje, kako neracionalno so prepredene razne cevi v njeni kopalnici. Njega, "najboljšega filozofa med vodoinštalaterji in najboljšega vodoinštalaterja med filozofi", namreč najbolj skrbi, da voda iz pip na Slovenskem teče brez zaprek in da noben odtok ni zamašen in da je tako vodni cikel nemoten zaokrožen. Prav je, da vse teče, kot je že v davnih časih odkril filozof Heraklit, pravi, po sicer kar svojski interpretaciji, Joško Duša, ki je svojemu poklicu ves predan in delo opravlja vestno, natančno in skrbno, po svoji neomajni etiki. Prav zaradi tega ima med svojimi stalnimi klienti – abonenti! – veliko znanih osebnosti iz slovenskega, predvsem političnega sveta. V sproščnem,

neobremenjenem pripovedovanju razkrije marsikaj o svojem delu, sebi in o vodovodnih težavah svojih pomembnih strank, med katerimi so Slavoj Žižek, Borut Pahor, Milan Kučan, ki so mu sanitarije napravili po meri, Dimitrij Rupel, ki ima po njegovem slab spomin, kardinal Rode, kateremu je kopalnico opremil s svojimi mozaiki Marko Rupnik in mu v kad teče slap "Savice"... Poleg tega je širokosrčno nanizal kar nekaj filozofskih razmišljanj in praktičnih nasvetov, kako premostiti velike in majhne težave. V približno uro in pol trajajoči monokomediji Marka Pokorna z naslovom Kdo vam je pa to delu? je Boris Kobal, tokrat pod umirjeno režijsko roko Jaše Jam-

nika, kot bistri vodoinštalater Joško, ki pozna svoje stranke s posebnega zornega kota, ponovno s humorno satiričnimi bodicami preresetal politično podobo na

Slovenskem in dodal tudi nekaj utrinkov iz zamejstva ter s svojim neposrednim, prepričljivim nastopom podaril polnozasedeni dvorani sproščujoč gledališki večer in kot dober inštalater poskrbel, da je iz pipe, nujno potrebnega detajla nazorne scenografske zasnove Andreja Stražišarja, res pritekla voda... ob pritisku na stikalo.

Filozofsko-politično ujedljiva monokomedija, porojena v Cafe' teatru, je bila druga ponudba letošnje izvedbe trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, ki ga peto leto prireja Kulturni dom in kulturna zadruga Maja iz Gorice v sodelovanju z ZSKD in drugimi slovenskimi ter italijanskimi ustanovami.

IK

V Kulturnem centru Lojze Bratuž

Pretresljiv večer ob knjigi in filmu Otroci s Petrička

V sredo, 23. aprila, je potekal presunljiv večer v žalostno skromno zasedeni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž; pri tem smo spet boleče zaznali odsotnost dijakov in tudi njihovih profesorjev in se nemočno spraševali, ali se je naša družba res tako poplivila, da beležimo polne dvorane le ob lahkotnih kulturnih ponudbah. Prireditelj Kulturni center Lojze Bratuž je v sodelovanju s Kinaotletjem, Celjsko in Goriško Mohorjevo družbo povabil k nam avtorja knjige *Otroci s Petrička* – Ukradeno otroštvo, Ivana Otta, enega izmed preživelih nedolžnih otrok, ki so jih po vojni, l. 1945, oblasti zmagovitega ideološkega enoumja s silo ločile od staršev, ki niso bili njihovega političnega pre-

pričanja, in jih ob pičli hrani, zmerjanju in poniževanju imeli zaprte v taborišču Petriček na severovzhodu Ljubljane. Njihove starše, »sovražnike države«, so zverinsko mučili in jih brez sojenja skoro vse pobili in pokopali na neznanih krajih. Umorjenih je bilo takrat okrog trinajst tisoč oseb, ki so jih zavezniški iz Avstrije, kamor so pribežali, vrnili v Slovenijo in tu

vanju z Goriško Mohorjevo družbo, so bili prisotni avtor srhljivega pričevanja Ivan Ott, urednica Alenka Veber, režiser in scenarist istoimenskega filma Miran Zupanič, producent Franci Zajc in predstavnica Kinaotletja Nadja Velušček. Pogovor je povezoval Marko Tavčar kot predstavnik Goriške Mohorjeve družbe. Vsak je s svojega zornega kota posvetil

bili še dojenčki –; odvzeto jim je bilo najdražje: otroštvo in z njim starši in toplota družinskega kroga. Kako je bilo to hudo za enajstletnega dečka, je s solzami v očeh in s tresočim se glasom povedal Ivan Ott, pisec grozljivih spominov in glavni pričevalec trpkoga dokumentarnega filma, v katerem nastopa enajst nekdanjih malih taboriščnikov, ubogih sirot s Petrička. Kot sta z režiserjem bridko ugotavljala, zgodovina žal ni učiteljica življenja, saj so se podobne grozote dogajale tudi med vojno v nekdanjih jugoslovanskih deželah in se še pojavljajo na raznih koncih sveta. Predstavitvi je sledila projekcija vsestransko izredno pretresljive-

Foto DDP

so čakali svojo usodo v zbirnem taborišču Teharje pri Celju. Na predstavitvi knjige *Otroci s Petrička* s podnaslovom *Ukradeno otroštvo*, ki jo je izdala Celjska Mohorjeva družba v sodelo-

nekaj tehtnih misli tej nečloveški tragediji, ki je kot posledica vojnega zla in prelivanja bratske krvi prizadela najbolj nebojgljene člane družbe, nedolžne otroke – nekateri izmed njih so

ga filma, ki je zabeležila nekaj več udeležencev. Na večeru je bilo možno kupiti knjigo in DVD, ki sta še na razpolago v Katoliški knjigarni.

Iva Koršič

MIREN Novi muzej vabi ljudi od vsepovsod

Zanimanje za obisk usnjarsko-čevljarskega muzeja večje od pričakovanih

V Mirnu, ki so ga v preteklosti zaznamovali predvsem čevljarji, v manjši meri pa tudi usnjari, so v prvih dneh aprila odprli lepo urejen usnjarsko-čevljarski muzej. V njem so zbrani orodja in stroji ter materiali, ki so jih domači mojstri od leta 1900 dalje uporabljali pri izdelavi čevljev. Zanimivo zbirko je v kletnih prostorih mirenske občinske stavbe uredil Pavel Petejan, starosta čevljarske obrti v Mirnu, ki je že leta 1953 začel pot samostojnega podjetnika in nadaljeval čevljarsko tradicijo očeta, Ivana Petejana. Leta 1995 je njegovo družinsko podjetje zaradi vse večjega povpraševanja po otroških čevljih kupilo prostore podjetja Ciciban v stečaju ter s tem še povečalo svoje proizvodne zmogljivosti. Kot je povedal med predstavitvijo razstavljenih eksponatov, je ideja o usnjarsko-čevljarskem muzeju v njem rasla že dolgo, ko se je leta 2005 upokojil in prepustil vodenje podjetja sinovom, pa je začel z zbiranjem predmetov in

gradiva. V treh letih je po različnih krajih v Sloveniji in Italiji nabral dovolj strojev in orodja, da se lahko muzej po potrebi spremeni tudi v delavnico, kjer je mogoče čevlje izdelati tako, kot so

jih delali včasih. Pred kratkim je bil v muzeju posnet tudi film, v katerem je nazorno prikazana izdelava čevlja od izbire primerne- ga usnja pa do končne oblike.

Najstarejši razstavljeni predmeti v muzeju so stari več kot sto let, zbirka pa se po Petejanovih besedah ne bo bistveno večala. Nekateri predmeti ali stroje bodo morda zamenjali z bolj ohranje-

z vseh koncev Slovenije, ki ponujajo različne predmete za obogatitev zbirke, prej pa je moral sam iskati in nabirati zanimive predmete, zaradi česar je prevozil kar lepo število kilometrov. Tudi z obiskom je zelo zadovoljen, saj je bil muzej v prvi vrsti namenjen zaposlenim v Cicibanu in poslovnim partnerjem, zdaj pa se zanj zanimajo predvsem šole. Oglede muzeja je možen po predhodnem dogovoru, poleg predstavitve osnov usnjarske in čevljarske obrti, obogatene s številnimi anekdotami iz prve roke, pa je obiskovalcem v nadstropju više na ogled še zgodovinska soba s fotografijami in drugim gradivom, ki pričajo o razvoju čevljarstva v Mirnu od prvih let dvajsetega stoletja, ko so se čevljarji, ki so bili v Mirnu v vsaki hiši, združili in začeli delati skupaj, organizirani v zadru- go, do današnjih dni, ko je Ciciban prepoznavna blagovna znamka za otroške čevlje v Sloveniji, pa tudi onkraj njenih meja.

Nace Novak

Novice iz Laškega

Konec tečajev in srečanje v Celju

V petek, 18. aprila, sta se na Marku nad Šempetrom končala tradicionalna tečaja slovenščine za odrasle, ki ju prireja društvo Jadro iz Ronk. Začetniškega je vodila Katja Ferletič iz Dobrodo, nadaljevalnega pa Martina Černic z Vrha Sv. Mihaela. V prvem je bilo 15 tečajnikov, v drugem pa 9; to so bili ljudje iz različnih krajev, saj so prihajali tudi iz Devina in Vileša. Na sklepnem večeru so organizatorji podelili priz-

nanja tečajnikom, ki so tedensko prej opravili izpit. Tečaja (enkrat tedensko po dve uri) sta se začela septembra lani. Dan kasneje, 19. aprila, pa so se v obnovljenem središču lazaristov sv. Jožefa v Celju prvič srečali župnijski sodelavci treh pobratenih krajev: Ronk, Wagne in Me-

tilike. Iz Ronk se ga je udeležilo kar nekaj ljudi iz župnij sv. Lovrenc, Marija Mati Cerkve in Sv. Štefan v Romjanu. Vodil

jih je župnik Renzo Boscarol. Na sporedu so imeli poročanje o stanju in skrbi za vero v posameznih župnijah v tem po-

sebnem zgodovinskem trenutku. Ronke se ob tem spominjajo 30-letnice pobratenja z Metliko in 40-letnice z Wagno. Večjezični maši je sledil podpis pobratenih listin. Župnije treh krajev so namreč ob obletnici svečano sklenile, da obnovijo vezi duhovnega pobratenja v duhu evropskega združevanja in utrjevanja verske pripadnosti.

"Peregrinatio"

Romanje relikvije evropske svetnice Elizabete Ogrske (1207-1231), zglede žene in matere, zavetnice Franciškovnega svetnega reda. V Gorico bo prispela 3. maja: ob 11.30 obred v samostanu klaris na trgu Sv. Antona. 4. maja se bodo deželne skupnosti FSR zbrale ob relikviji v "Casa Convitto" v ul. Vittorio Veneto. Ob 16. uri bo nadškof De Antoni daroval mašo pri kapucinih. 5. maja bo pri kapucinih ob 16. uri bdenje, ob 18.30 maša. Vabljeni so vse deželne skupnosti FSR, tudi slovenska s Kostanjevice. Iz Gorice bo relikvija poročala v Tržič (župnija Marcelliana), kjer jo bodo sprejeli 6. maja ob 16. uri.

Obvestila

V dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu bo v nedeljo, 4. maja, ob 17. uri (po mladinski maši) odprte razstave Povzpeli se na goro Tabor slikarja Jožeta Bartolija.

Skupnost družin Sončnica prireja v Gorici poletno središče SREČANJA 2008 za otroke in mlade od 4. do 12. leta, ki obiskujejo slovenske vrtce in šole, in sicer od 9. junija do 11. julija od 7.45 do 13. z možnostjo podaljšane urnika s kosilom ali brez kosila. Predvpis s popustom samo od ponedeljka, 5. do četrta, 8. maja, na sedežu Mladinskega doma ul. Don Bosco 60 (pon.-pet. od 15. do 17.30). Za informacije tel. 0481-546549 ali 0481-536455 ter 328-3155040.

V galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž je na ogled razstava Negovana Nemca od ponedeljka do petka, od 17. do 19. ure razen praznikov.

Goriški urad SDZPI vpisuje na začetniški tečaj za pripravljane spletnih (WEB) strani. Kdor je zainteresiran, naj se javi čimprej na 0481 81826.

Ob 150-letnici prikazovanj je vsedrjavna organizacija UNITALSI zaradi velikega povpraševanja organizirala še drugo letalo. Zato obveščamo bralce NG in zainteresirane, ki bi želeli poromati v Lurd z letalom, naj se čim prej javijo. Vpisovali bomo do razpoložljivih mest. Obveščamo tudi, da so se začela vpisovanja za romanje z vlakom. Vsa središča so odprta. Izberite si tisto, ki vam je bližje ali bolj pri srcu. Voščimo vam lepo jubilejno romanje. Slovenske sestre UNITALSI

Katoliško tiskovno društvo daje v najem trisobno stanovanje v Kulturnem centru Bratuž na drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Zainteresirani lahko pokličejo v jutranjih urah na tel. 0481 531445. Pismo prošnje oddajte na naslov: Katoliško tiskovno društvo, 34170 GORICA / GORIZIA Travniki / Piazza Vittoria 25.

Ob visokem življenjskem jubileju

iskreno čestitamo publicistki in novinarki

DORICI MAKUC

z željo, da bi še naprej ustvarjalno delovala v korist vse naše skupnosti!

NOVI GLAS

SD Sončnica: Srečanja 2008

Skupnost družin Sončnica prireja tudi letos v Gorici poletno središče SREČANJA 2008 za otroke in mlade od 4. do 12. leta, ki obiskujejo slovenske vrtce in šole, in sicer od 9. junija do 11. julija od 7.45 do 13. ure z možnostjo podaljšane urnika s kosilom ali brez njega. Predvpis s popustom je možen samo od ponedeljka, 5. do četrta, 8. maja, na sedežu Mladinskega doma ul. Don Bosco 60 (pon.-pet. od 15. do 17.30). Na programu so vodene igre z animacijami, proste igre v velikem parku, gradnja in varovanje "baz", kopanje v bazenu, ekskurzije, ročna dela, srečanja in obiski, raziskovanja in pustolovščine v prijetni in razposajeni družbi; poleg tega pa še izleti z vlakom in avtobusom, video-filmska delavnica, plesna delavnica, kamp odbojke, delavnice v centru CISI itd. Tedenska vpisnina za celotni program z malico znaša 39 evrov (s predvpišom 34 evrov). Dodatek za podaljšani urnik s kosilom znaša 25 evrov (brez kosila 10). Za brate in sestre pri pettedenskem vpisu je predviden dodatni 15-30% popust. Za informacije tel. 0481 546549 ali 0481 536455 ter 328 3155040. Pobudo so podprli Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Fundacija Cassa di Risparmio di Gorizia, Banca di Cividale-Kmečka banka Gorica in BCC-CRA di Lucinico, Farra e Capriva.

Knjižne novosti / Založba Mladinska knjiga

M. Mahnič, Svetina in Jančar

Pri Mladinski knjigi so minuli teden izšle knjige treh jubilarov: v jubilejni zbirki izbor novel Joyceov učenec Draga Jančarja, ki letos praznuje 60 let, prav toliko jih šteje Ivo Svetina, ki se v zbirki Nova slovenska knjiga predstavlja s pesmimi Pes in Perziji. Zbirka Spomini in izpovedi pa je bogatejša za delo Zapisi (1937-1947) Mirka Mahniča. 60 let najbolj branega in uveljavljenega slovenskega pisatelja Draga Jančarja je priložnost za inventuro 30-letnega ustvarjanja Jančarjeve novelistike, so povedali na predstavitvi treh lepih knjig v slovitim jazz klubu Gajo v Ljubljani minuli teden, kjer je zelo dobro tiskovno konferenco vodila urednica založbe Mladinska knjiga Nela Melečkar. Izbor novel za novo knjigo je skupaj z avtorjem opravil Jančarjev sodobnik Jaroslav Skrušny, ki je napisal tudi spremno besedo. Kot je Skrušny povedal, zbrane novele družijo avtorefleksivna distanca do opisanega sveta, paradoksalnost v usodo ujetih junakov in ne nazadnje tudi paradoksalen položaj pripovedovalca. Jančarjeve junake določa slepa usoda, napisana pred njihovim rojstvom. Osebe v novelah ne razberejo smisla, zato jim vselej spodleti. Negotov je tudi pripovedovalec, razpet med pogledom angela in povsem tuzemskimi, mestoma tragičnimi okoliščinami. Jančar je

na predstavitvi še dodal, da se v novelah izrisuje igra literature in resničnosti, ki odmeva tudi v njegovem zadnjem romanu Drevo brez imena. Jančarjeva novelistika je doslej zaživela v številnih prevodih, literarni kritik pri Frankfurter Allgemeine Zeitung

življenje vstopil pes, s katerim se spreha po Tivoliju in Rožniku. Ravno v tem času je Svetina raziskoval razsvetljenje ter ugotovil, da od njega ni kaj prida ostalo. "Na ozadju psička se pokaže vsa žalost človeškega bitja, ob njem

prvih ljubezni, odraščanja v času II. svetovne vojne in prve povojne službe. Zapisi se sklenejo z letom 1947, ko je zaradi "karakteristike" odpuščen iz službe. Mahnič je povedal, da zapisov iz tistega časa za potrebe knjige ni kaj dosti spreminjal, dodal je "le najnujnejše z ozirom 70-letne oddaljenosti časa". Mahnič je bil pred vojno zavezan podobno mislečim vrstnikom, ki so stavili na osebne odločitve in čustva, med vojno pa so politične silnice prijatelje razdružile ter razslele na vse strani. Mahnič je na predstavitvi še dodal, da pričujoča knjiga ne sodi v žanr dnevnika, spominov ali življenjepisa, bližje je mešanici romaneskne zametkov. Njegova knjiga je izjemno pričevanje kristjana, ki se znajde sredi pretresljive in za vse Slovence hude vojne vihe, v kateri se je avtor odločil za pokončno držo krščanskega humanista, ki do konca verjame v dobroto in dobro v človeku, ima seveda prav zato tudi distanco tako do ene kot do

druge v vojno vpletene strani, kar je bilo tedaj najtežje. Gotovo je njegovo pričevanje pomemben kamen v mozaiku odkrivanja polpretekle zgodovine, ki je tako spremenila zgodovino Slovencev in nas same tudi. Na tiskovni konferenci je dr. Mirko Mahnič izjemno lepo govoril o pokojnem ljubljanskem škofu dr. Rožmanu in pozval slovenske zgodovinarje, naj razižejo to obdobje, saj se je dr. Rožmanu s pavšalnimi in največkrat negativnimi ocenami prevečkrat naredila krivica.

JUP

Z leve: dr. Mirko Mahnič, Ivo Svetina in Drago Jančar (foto JMP)

je pred kratkim tako zapisal, da je pisatelj "radodaren avtor", saj snov, ki bi jo kdo drug uporabil v romanu, uporabi za dosti krajšo formo. Kot je še dodal jubilar, se novelistika kot drugim literarnim vrstam posveča z vso resnostjo, vseskozi pa želi ohraniti ironično distanco do junakov in pripovedovalca.

V eni izmed Jančarjevih novel, Augsburg, lahko bralec prepozna tudi Ivo Svetino, ki je svoje nove pesmi strnil v zbirko Pes in Perziji. Pesniško zbirko je spodbudilo dejstvo, da je v Svetinovo

sem meril življenje, mera je bila kratka", je svoje občutke obupanosti opisal Svetina, ki se tolaži s perzijskimi pesniki, od tod drugi del naslova zbirke. Perzijski pesniki so opisovali najbolj človeške strani bivanja, od ljubezni do vina.

Mirko Mahnič, ki bo prihodnje leto praznoval 90 let, v svojih Zapisih (1937-1947) odstira boleč del slovenske zgodovine z zornega kota naprednega krščanskega socialista, ki je razpet med oddaljujočo se levi in desni pol. Mahničevi zapisi vsebujejo opise

Celje / Podelitev zlatih Cankarjevih priznanj
Zlata Costanza Frandolic

Predsednik države Danilo Türk se je minulo soboto v Narodnem domu v Celju udeležil slavnostne prireditve ob podelitvi zlatih Cankarjevih priznanj. Ob tej priložnosti je Türk povedal, da ga je naslov tekmovalca Drug svet in svet drugega razveselil, saj vsak človek v sebi nosi več identitet.

Po mnenju Türka je prav, da v današnjem času gojimo tradicijo velikih slovenskih pisateljev, kot so Cankar, Trubar in Levstik. "Dela pisateljev namreč sodijo v svetovno kulturno dediščino, svetu imamo kaj pokazati in se od njega kaj naučiti", je še povedal predsednik države.

Prvič v zgodovini Cankarjevega tekmovanja so najboljši tekmovalci poleg zlatega Cankarjevega priznanja prejeli tudi Cankarjeve zlatnike, ki jih je podelil predsednik države. Dobitniki teh

priznanj so Janž Snój z Osnovne šole Prežihovega Voranca Ljubljana, Urša Kac s Srednje šole Slovenska Bistrica, murskosoboška gimnazijka Barbara Hüll in Constanza Aleksija Frandolic z Liceja Primoža Trubarja iz Gorice. Constanza obiskuje prvi licej in je tek-

movala pod mentorstvom prof. Damjane Devetak.

Naslov letošnjega tekmovanja je bil Drug svet in svet drugega. Z razpisom tekmovanja za Cankarjevo priznanje je Zavod RS za šolstvo usmeril pozornost mladih bralcev v besedila treh znanih slovenskih avtorjev: Janje Vidmar, Marka Kravosa in Aleša Stegru.

Predsednik države je v svojem nagovoru pojasnil, da ga je naslov tekmovanja spomnil na dve nje-

govji življenjski izkušnji. Prva se nanaša na obdobje, ko je bil predsednik države še učenec v Mariboru. Takrat je neki japonski kipar namreč oblikoval skulpturo in jo poimenoval Jedro ladje. Kot je dejal predsednik, so bili otroci nad skulpturo presenečeni, saj so spoznali, da obstaja tudi neki drug svet. Druga izkušnja je iz New

Yorka, kjer je predsednik države živel kar nekaj let. V tem mestu pa je ugotovil, da ni jezika na svetu, ki ga ne bi govorili v New Yorku, je še pojasnil Türk. "Zlati" dijakinji Constanzi seveda iskreno čestitamo in ji želimo še veliko podobnih uspehov!

Foto JMP

Ljubljana / Srečanje na Škofijski gimnaziji
Lepo doživetje goriških
prvolicejcev

V torek, 12. februarja 2008, smo se dijaki 1. klasičnega liceja P. Trubar v Gorici že zarana odpeljali z novogoriške avtobusne postaje proti Ljubljani. Namenili smo se obiskati Škofijsko klasično gimnazijo, kar sta naši spremljevalki, profesorici Mirjam Bratina in Nadja Marinič, pripravljali že več mesecev. Z ljubljanskimi kolegi sta se domenili za srečanje na latinskem dnevu, ki so ga na ŠKG prav tega dne priredili že drugič. V sončni, a še hladni Ljubljani nas je pričakala prof. Neža Karlin, mentorica latinskega dne, in nas pospremila do šole v Štuli. Ob pogledu na mogočnost zgradbe in obširnost parka smo kar onemeli. Šolo je dal zgraditi ljubljanski škof Anton Jeglič v začetku prejšnjega stoletja, l. 1913 pa je bila na njej prva slovenska klasična

matura (istega leta je bila v Gorici uradno ustanovljena prva državna slovenska klasična gimnazija). Med prvo svetovno vojno je bila v njej vojaška bolnišnica, nato je gimnazija delovala do leta 1941, ko je stavbo zasedla nemška vojska. Po vojni je bila v njej vojašnica Jugoslovanske ljudske armade. Šele po osamosvojitvi se je zgradba vrnila v škofijsko last. Na novo je bil ustanovljen Zavod sv. Stanislava za vzgojo in izobraževanje, v sklopu katerega delujejo, od l. 1993 ŠKG, dijaški dom, glasbena šola, študentski dom, v septembru pa se bo začel pouk na zasebni osnovni šoli A. Suštarja. V prostorni stavbi imajo sedež še nekatera druga društva. Ko smo vstopili skozi velika glavna vrata, nas je vratar takoj utišal, saj je v glavnem avditoriju ravno potekalo tekmovanje v solopetju.

V prvem nadstropju smo srečali štiri dijakke 3. č razreda, ki so nas potem spremljali ves dan. Najprej so nam razkazali šolo. Sestavljata jo dve stavbi, ki se križata, vmes je pred kratkim obnovljena kapela z velikim, zlatim mozaikom p. M. I. Rupnika. Peljali so nas v Platonovo votlino, intimno debatno sobo, kjer dijaki in profesorji lahko posedajo in razpravljajo med grškimi napisi, ki nagovarjajo sogovornike k ljubeznivemu medsebojnemu odnosu. Nato smo si ogledali bogato knjižnico in prizidano prostorno telovadnico, kjer imajo poleg tradicionalnih odbojarskih in košarkarskih igrišč celo visoko in zahtevno plezalno stezo. Tu so pred kratkim organi-

zirali državno tekmovanje v plezanju za gimnazije. Presenetilo nas je, da dijaki telovadijo ločeno po spolu. Medtem ko smo se sprehajali po dolgi hodnikih, okrašenih s fotografijami izletov, z grškimi in latinskimi napisi, z risbami popoldanske likovne dejavnosti, ki na

pestrih popoldanskih dejavnostih na šoli ter nam razložili nekaj hišnih pravil. Pokazali pa so nam tudi novo zanimivost, vietnamskega prašička Huga, ki domuje na notranjem dvorišču. Ogledali smo si posebne učilnice za kemijo, fiziko in geografijo, v multimedijki sobi nas je prof.

Kremžar v zanimivem predavanju, podprt z informatičnim materialom, popeljal v antično Emono. Že je bil čas za glavni, 35 minutni odmor. Hodniki so zaživeli v latinskem duhu: šolski radio je oddajal odlomke Orfovih Carmina Burana, rimske dame so

nam popotnikom ponujale rimske jedi, po hodnikih je korakala izbrana četa rimskih pretorijan-

cev... Po obilni malici je bil v kjižnici šolski finale v hitrostnem brskanju po latinskih slovarjih. Tudi ravnatelj Mlakar nam je gostoljubno namenil nekaj svojega dragocenega časa. Predstavil nam je gimnazijo, izrazil veselje ob našem obisku in zanimanje za našo šolo.

Nadaljevali smo redni pouk. S 3. č razredom smo sodelovali v delavnici na besedilo Gostija v Emoni pod skrbnim vodstvom prof. Dragice Fabjan. Sprejelo nas je za naše pojme veliko stvelo dijakov, čez trideset, to je za dva naša gimnazijska razreda! Seveda je nesmiselno primerjati naši šoli po številu, tudi pogoji za delovanje so bistveno različni: kuhinja in prostorna jedilnica s toplimi obroki omogočata marsikatero popoldansko dejavnost in popestritev šolske ponudbe. Škofijsko gimnazijo obiskuje približno sedemsto dijakov, porazdeljenih v štiri letnike s petimi ali šestimi paralelkami. Latinsčina je obvezna za vse dijakke, vsak letnik pa ima en grški oddelek.

/ stran 12
Dijaki 1. liceja

Ljubljanski in goriški dijaki v igri Gostija v Emoni

simpatičen način prikazujejo antične mite, so nam "škofijci" pripovedovali o šolskem življenju, o

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sardoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sardoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sardoč** in se podpišete.

Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka Sklada Dorče Sardoč je:

91013840318

V galeriji Ars na goriškem Travniku

Prikupna razstava malih plastik in grafik

V sredo, 23. aprila, je bilo v goriški likovni galeriji Ars slovesno in dobro obiskano odprtje likovne razstave dveh mladih slovenskih akademsko izobraženih likovnih umetnic, kiparke Tee Curk in slikarke Sonje Makuc. Za lepo vzdušje sta poskrbela mlada glasbenika iz Centra Komel Ana Cotič in Andrej Brešan, medtem ko je predsednik galerije Jurij Paljk prisotne pozdravil, rekoč, da je vesel razstave dveh mladih umetnic iz Vipavske doline, ker "se pri združenju Ars od vedno zavzemajo za skupni goriški in slovenski kulturni in narodni prostor, ki je še toliko bolj zanimiv po padcu državnih meja". O umetnicah in njihovih sveže lepih likovnih delih je spregovorila mlada likovna kritičarka Katarina Brešan, ki si je razstavo tudi zamislila. Mladost in sveže ideje, predvsem pa prepričljiv "ognjeni krst" vseh treh mladih

deklet je dober obet za prihodnost edine slovenske galerije v samem središču Gorice! (Ured.)

Tea Curk in Sonja Makuc sta mladi ajdovski ustvarjalci, ki na novo vstopata v svet likovne umetnosti. Pred kratkim sta diplomirali, Tea iz kiparstva na ljubljanski akademiji, Sonja iz slikarstva na pedagoški fakulteti, in sta vpisani na podiplomski študij iz grafike. Obe sta že v različnih kontekstih predstavili svoja dela, večinoma na takšnih ali drugačnih skupinskih postavitev. Tea je sicer že pripravila samostojen projekt v Lični hiši v Ajdovščini, kjer se je na konceptualen način lotila problematike doma-prostora, kar je bilo povezano z njeno diplomsko nalogo. Sonja pa se do sedaj ni veliko ukvarjala z idejo razstavljanja in sploh predstavljanja lastnega dela. Z razstavo v goriški galeriji Ars stopata v javnost s svojima

dosedanjima opusoma, Tea z vrsto malih glinenih kipcev, Sonja z litografijami, ki jih zadnji dve leti izdeluje na ljubljanski akademiji.

Sonja je v grafiki, litografiji, prepoznala tehniko, ki najbolj ustreza njeni eksperimentalni naravi. Pri delu se veliko prepušča naključju, temu, kar se dogaja med samim postopkom. Grafika ji omogoča veliko raziskovanja in v tem je začutila svobodo. Polivanje barve, brušenje kamnite matrice, spreminjanje te med samim postopkom tiskanja ustvarjajo vedno drugačne vzorce, in ko se nekaj "pokvari" ali pride do napake, je ta samo še nova ideja, nov korak, ki pomeni nov izziv. Na grafičnih listih se pojavljajo madeži različnih oblik in ustvarjajo dinamične gmote, ki se prelivajo in presnavljajo po celotni površini. V njih ali okoli njih pride do izraza še razdroblje-

Z leve Katarina Brešan, Sonja Makuc in Tea Curk

ba, ki ni več njena osebna, ampak vsesplošna, so forme bolj izčiščene in premišljene. Še vedno pa je to osebna interpretacija prizorov, ki so ji vedno blizu, odnos med moškim, žensko in Bogom. Skupina pevk pa je nastala iz Teine ljubezni do glasbe. Želela je izraziti mir in zadovoljstvo, pozitivna čustva, ki jih je težje prikazati kot pa npr. žalost in jezo. Umirjeni izrazi in geste njenih pevk pojejo življenju, opevajo lepoto notranjega človekovega ritma.

Razstava ni nastala kot skupen projekt z enotnim konceptom, vsaka avtorica

predstavlja svoj dosednji opus. Kljub različnim izhodiščem, drugačnemu načinu razmišljanja in čutenja imajo dela le nekaj, kar jih povezuje in ustvarja skladno celoto. Vsaka se svojemu materialu posveča z vso iskrenostjo in željo po odkrivanju, raziskovanju. Pri obeh je čutiti iskanje in težnjo po spoznavanju, kar daje bodisi kipcem kot grafikam izjemno svežino.

Katarina Brešan

Ljubljana / Narodna galerija

Odprtje velike pregledne razstave slovenskih impresionistov

Matej Sternen: Pomladno sonce, 1906–1909; olje na platno, 64,5 x 90 cm

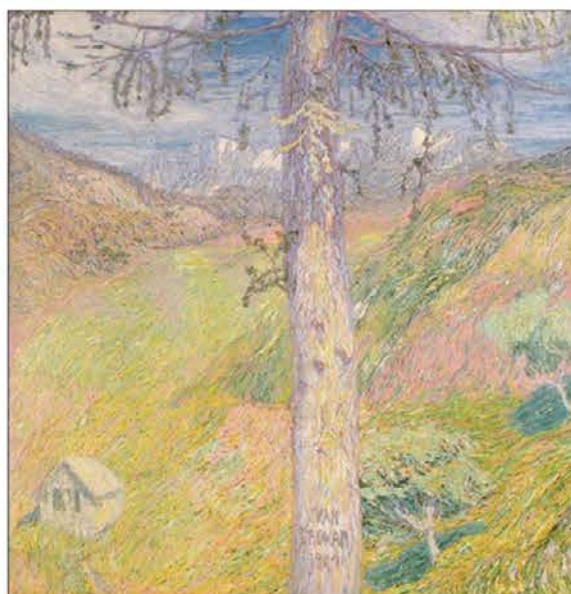
Narodna galerija, kjer je minister za kulturo Vasko Simoniti v sredo, 23. aprila, odprl razstavo Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920, je spet enkrat pokala po šivih, po-

roča Slovenska tiskovna agencija. Razstavo, ki je bila pripravljena na pobudo ministrstva za kulturo in obeležuje predsedovanje Slovenije Evropski uniji ter 90-letnico galerije, si je prišlo ogledat vse, kar le-

ze in gre.

Razstava, za katero so dela zbrali od 22 ustanov in številnih zasebnikov, javnosti po nekaj desetletjih omogoča ponovno srečanje s široko priljubljenimi in cenjenimi izvirnimi deli štirih mojstrov impresionizma - Jakopiča, Jame, Groharja in Sterne- na - ter

njihovih slikarskih sodobnikov, kot so Ažbe, Kobilca, Vesel, Vavpotič

Ivan Grohar: Macesen, 1904; olje na platno, 110 x 98 cm

in drugi.

Obiskovalca seznanja tudi s kiparskimi, fotografskimi in arhitekturnimi dosežki časa, v katerem je popotresna Ljubljana dobila najbolj cvetočo secesijsko podobo, ko je v mestu zraslo nekaj pomembnih spomenikov, umetnost pa je sooblikovala samopodobo Slovencev kot samozvestnih Evropejcev. O obdobju in delih, ki se jim posveča razstava, je najprej spregovo-

rila direktorica Narodne galerije in avtorica projekta Barbara Jaki. Zahvalila se je sodelavcem, glavnemu pokrovitelju, UPC Telemach, in vsem ostalim, ki so prispevali k postavitvi razstave desetletja. Slovenskim impresionistom so, ko so pred več kot sto leti, leta 1902 svoja dela razstavili v Ljubljani, kritiki očitali površno slikarsko znanje, nedokončnost slik in zgledovanje po tujih dosežkih. Uveljavili so se šele

Rihard Jakopič: Križanke, 1909; olje na platno, 101 x 71 cm

skozi predstavitev na tujem, najprej na Dunaju. Iz ministrovega nagovora je bilo razbrati, da bi se kaj podobnega morda lahko zgodilo še danes.

Razstava v palači Attems-Petzenstein Čudoviti Josef Maria Auchentaller v Gorici

V Pokrajinskem muzeju v Gorici so minuli teden v palači Attems slovesno odprli razstavo likovnih del Josefa Marie Auchentallerja

(1865-1949) z naslovom *Predstavnik dunajske secesije na robu cesarstva*. Razstava bo na ogled do 24. avgusta letos, zatem se bo selila na Dunaj in v Bocen, ker je sad sodelovanja pomembnih institucij iz teh krajev. Krajevni politiki in predstavniki goriške Pokrajine so z direktorico Pokrajinskih muzejev Raffaello Sgubin odprli razstavo, na kateri so na ogled zares lepa dela likovnika Auchentallerja, ki velja za enega po-

membnejših umetnikov dunajske umetnostne scene na prelomu 20. stoletja: kot slikar in

zion Fortino. Prav umetnik in žena sta bistveno pripomogla k uveljavitvi mesteca v laguni kot

grafični oblikovalec je bil več kot desetletje med glavnimi akterji dunajske secesije, ki jo je leta 1897 osnoval Gustav Klimt. Bil je tudi sourednik revije Ver sacrum, uradnega glasila secesije, za katero je izdelal nekaj platnic in veliko ilustracij, ki so v Gorici seveda na ogled. Leta 1901 se je preselil v Gradež, kjer je žena Hema imela hotel-pen-

turističnega cilja dunajske buržoazije, saj je prve plakate za Gradež naslikal prav Auchentaller, njegov plakat je aktualen še danes, saj ga še vedno uporablja gradeška turistična organizacija. Razstavo v Gorici so omogočili dediči in vrsta javnih institucij iz Avstrije in Italije. In kaj lahko na razstavi vidimo?

Predvsem svet, ki ga ni več, odlično grafiko in risbo, imenitna olja, plakate, osnutke, načrte za t. i. "uporabno umetnost" in izvedbe teh načrtov: ženske broške, recimo. Skratka: gre za razstavo vrhunskega umetnika, ki sicer Klimtove slave ni nikdar dosegel, a se vrača domov po toliko letih, prav v Gradežu je namreč imel svoj drugi dom, ko se je odrekel slavi na Dunaju. V milem mestecu ob morju, v Gradežu, se je umetnik posvečal predvsem krajini in portretu, kar je na razstavi vidno, saj lahko obiskovalec občuduje vrhunske krajine v olju na platno in obmorske vedute. Prav tako bo obiskovalec vi-

del risbe za revijo Ver sacrum, dosti okraskov, obilo znanja in dobrega okusa, predvsem pa svet, ki je napovedoval naš čas, a ga je prva svetovna vojna vrгла v pozabo.

Odlična razstava, ki jo spremlja vrhunski katalog; prevode v slovenščino je pripravil kustos Saša Quinzi, gotovo je ne smete zamuditi!

JUP

Obvestilo

SIC Narodni dom

Slovenski informativni center v Narodnem domu v Trstu (ul. Filzi 14) vabi slovenske organizacije, ki bi rade posredovale informacije o svojih pobudah, da kontaktirajo urad po urniku: ponedeljek, torek in četrtek od 10. do 12. ure, sredo in petek od 16. do 18. ure. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. št. 0403481248, e-mail info@narodnidom.eu

Kratki

Zbiranje sredstev za VZS-CEO Mitja Čuk Onlus
Davčna prijava 2007: prispevek "5 tisočink"

Davkoplačevalci lahko aktivno prispevajo za delovanje društev in darujejo 5 tisočink ("5 per mille") svojega dohodka iz leta 2007 (IRPEF) neprofitni ustanovi, ki jo navedejo v svoji davčni prijavi. Ta dodatni prispevek ničesar ne odvzema že znanemu prispevku 8 promile, tako se lahko vsak davkoplačevalec odloči bodisi za prispevek 8 promile kakor tudi za prispevek 5 promilov, ne da bi se zanj plačilo davkov povišalo. Kdor ni dolžan izpolnjevati davčne prijave, lahko pošlje na davčno upravo le stran formularja 730, ki je predvidena za odločitev o dodelitvi 5 tisočink. Če se boste odločili, da svojih 5 tisočink dodelite VZGOJNO ZAPOSILITVENEMU SREDIŠČU "MITJA ČUK" ONLUS, potrdite to v davčni prijavi s svojim podpisom v razdelku "Sostegno del volontariato, delle organizzazioni non lucrative di utilità sociale, delle associazioni di promozione sociale, delle associazioni e fondazioni", in vnesite davčno številko središča C. F. 90036060326. Pomagali boste financirali projekte VZS-CEO Mitja Čuk, ki so namenjeni zaščiti in integraciji mladostnikov in mladih odraslih, katere bremeni kakršenkoli hendikep. / (jec)

Zadovoljstvo SSK ob uspehu volitev in zahvala volilcem

Tržaško tajništvo Slovenske skupnosti izraža veliko zadovoljstvo ob uspehu stranke na deželnih volitvah. Slovenska skupnost je v tržaški pokrajini dosegla rezultat, ki je primerljiv s tistim, ki ga je imela, ko je slovenski stranki še bilo dano nastopati s svojim simbolom, kar pomeni, da so volilci nagradili samostojen nastop lipove vejice.

Dobra uveljavitev je sad prisotnosti stranke in njenih ljudi na teritoriju ter odprtega političnega pristopa do vseh komponent naše skupnosti.

Stranka se je lepo uveljavila tudi v videmski pokrajini, predvsem v Benečiji, s številom glasov, ki ni običajen, kar vzbuja upanje za prihodnost, tudi za kraje, kjer je bil stranki onemogočen nastop, kot so Kanalska dolina, Rezija in Pordenon.

Žal bo morala SSK sedeti v klopih opozicije, ob vidno upadlem številu slovenskih izvoljenih. Slovenska skupnost se toplo zahvaljuje vsem volilkam in volilcem, ki so velikodušno podprli njen nastop, in se obvezuje, da bo tudi naprej pozorno sledila potrebam naših ljudi in celotnega teritorija, na katerem živimo in delujemo, z odprtim pogledom tudi na matico. / Peter Močnik

Foto IG

SLOVENSKI KLUB Po porazu levice

Kje so bile napake in kako v prihodnje?

Verjetno bo treba čakati še mnogo časa, da bo italijanska vsedržavna in krajevna levica ponovno dobila potrebne koordinate za svojo plovbo po morju današnjega in prihodnjega družbenega tkiva. Minule parlamentarne in deželne volitve so neoporečno pokazale hudo ideološko in politično krizo levega oz. levoosredinskega tabora, ki ni zdržala teže sodobnih družbenih problematik in bojazni večinskega dela italijanskih državljanov pred neznankami današnjega časa.

Kulturni klub je v torek, 22. aprila, priredil okroglo mizo, na kateri je moderator Peter Verč vodil s slovenskimi kandidati na preteklih deželnih in državnih volitvah - se pravi Igorjem Gabrovcem, Markom Marinčičem, Majdo Bratino, Igorjem Kocijančičem in novoizvoljeno senatorko Tamaro Blažino - skupno razmišljanje o tem, kam je levica v tokratnem volilnem soočanju zabredla. Gostje so najprej zagrizli v kisl

jabolko državnih volilnih izidov. Mar je Berlusconi tako gladko zmagal zaradi mile oz. zgrešene volilne kampanje Valterja Veltronija? Tamara Blažina in Majda Bratina sta prepričani, da ne, saj je bil razlog za tako široko zmago ljudstva svobode predvsem v dejstvu, "da so volilci slabo prebavili prepire znotraj Prodijeve vlade. Ta je sicer učinkovito delovala, čeprav so njen imidž izkazile notranje razprtije", je dejala senatorka. Igor Kocijančič pa je prepričan, da je bila Veltroniju usodna predvsem nastopaška vloga, ki jo je imel v zadnjem času Prodijeve vlade: primer tega je vneta kampanja glede novega volilnega zakona, ki jo je nekdanji rimski župan močno podpiral. Deželni svetnik Mavrične levice je hkrati

poudaril pomen simbolov, ki so se v zadnji volilni kampanji porazgubili. "Ko bi naša stran ohranila kot simbol srp in kladivo, bi gotovo nabrali na vsedržavni ravni dovoljen odstotek glasov za prisotnost v poslanski zbornici", je dejal Kocijančič in hkrati prikazal Prodijevo vlado za neučinkovito, saj "ni dosegla nobenega cilja, ki si ga je sprva zastavila", SPK pa je preveč časa vztrajala v tej vladni zasedbi. V napake Mavrične levice se je poglo-

Foto Kroma

bil tudi Marko Marinčič. "Volilnega praga nismo dosegli tudi zato, ker je Veltroni prepričeval volilce s temo koristnega glasu; res pa je

vendar, da je Mavrična levica nastala prekasno, hkrati pa smo podcenjevali domet ustanovitve Demokratske stranke", je dejal Marinčič, ki je obenem podčrtal, da je bila Mavrična levica izraz želje visokih političnih kadrov, ne pa suverena neodločanja baze. V prihodnosti se bo treba temeljito zamisliti v vsebine, simboli pa se lahko prepustijo zgodovinskemu spominu.

Kocijančič in Marinčič sta soglašala z dejstvom, da je bil vendar, da je Mavrična levica nastala prekasno, hkrati pa smo podcenjevali domet ustanovitve Demokratske stranke", je dejal Marinčič, ki je obenem podčrtal, da je bila Mavrična levica izraz želje visokih političnih kadrov, ne pa suverena neodločanja baze. V prihodnosti se bo treba temeljito zamisliti v vsebine, simboli pa se lahko prepustijo zgodovinskemu spominu.

Verč je nato pogovor preusmeril na izide deželnih volitev. Blažina je prepričana, da uspehi Illyjevega upravljanja (politika v korist delavcev, fiskalna avtonomija in drugo) niso prišli dovolj do izraza, podobno kot dosežki Prodijeve vlade. Illy je bil pred petimi leti gonilna sila nove politične vizije, ki je prepričala sicer desničarsko usmerjeno deželo. Marinčič pa je Illyjevo naravovarstveno politiko negativno ocenil; dodana vrednost, ki jo je dosedanji deželni predsednik imel na prejšnjih volitvah, je tokrat postala obremenjujoča - sta bila mnenja predstavnik Zelenih in Kocijančič. Posebno vlogo pa bo v novi zasedbi deželnega sveta imela Slovenska skupnost. Po dvajsetih letih je SSK končno s svojim simbolom kandidirala predstavnika, ki je gladko prestal volilno preizkušnjo. Igor Gabrovce je oseba, "ki se zavzema za socialno solidarnost na družbenem in osebnem nivoju", njegovo idejno

pripadnost levi sredini pa dopolnjuje z delovanjem v SSK, predvsem ko gre za zaščito teritorija in dvojezičnosti ter promocijo slovenstva. SSK je bila na zadnjih volitvah uspešna, ker je predstavila kredibilne kandidate. Glede pojma SSK kot zbirne stranke se je na večeru v Gregorčičevi dvorani vnela polemika, saj je Kocijančič postavil v dvom, da bi lahko tovrstna stranka lahko vodila dobro politiko: hkrati je predstavnik Mavrične levice poudaril, da je nastop SSK na deželnih volitvah omogočil le dogovor z DS, v kateri so že itak prisotni slovenski predstavniki. Iz občinstva se je nato oglašil deželni podtajnik SSK Andrej Berdon, ki je polemiko omilil z izjavo, "da je SSK tokrat dokazala v manjšini določeno težo. Osebo sem DS hvaležen, da je pristala na podpis federativnega sporazuma s SSK, čeprav so njeni predstavniki lani maja glasovali proti deželnemu volilnemu zakonu, ki predvideva olajšano zastopstvo". Iz občinstva so se med drugim oglašili prof. Samo Pahor, Ljubomir Susič, ki je poudaril vse večje pomanjkanje antifasistične zavesti v italijanski politiki, in Ivan Verč, katerega skrbi položaj italijanskega Solstva.

IG

Obletnico osvoboditve izpod fašizma počastili tudi v Trstu

25. april v znamenju
Borisa Pahorja

Sodeč po govoru, ki ga je tržaški župan Roberto Dipiazza imel v Rižarni ob prazniku osvoboditve in zmage nad nacifašizmom 25. aprila, bi lahko upali v boljšo in bolj tvorno prihodnost našega mesta. Tržaški župan je namreč poudaril, da je praznik 25. aprila sinteza načel in vrednot, prek katerih je v zadnjih letih tržaška skupnost znala prehoditi pot mirnega sožitja v spoštovanju vseh svojih družbenih, etničnih in verskih komponent. Dipiazza je opozoril, da sprejetje zaščitnega zakona in padec državnih meja jasno pričata o novi dobi razvojnih zmognosti našega mesta. Posebno pozornost je tržaški župan v svojem govoru namenil pisatelju Borisu Pahorju, književniku, ki je znal preliti v literaturo strahote koncentracijskega taborišča in katerega s ponosom čuti kot občana svo-

jega mesta, saj je s svojim pričevanjem opozoril na strahote preteklosti, pri čemer ga ni vodila jeza, ampak jasna želja po resnici. Slovenski govor je bil tokrat poverjen podžupanu občine Repentabor Marku Pisaniju, ki je ravno tako kot Dipiazza izpostavil pomen pričevanja Borisa Pahorja. Pisani je v svojem nagovoru dejal, da pri obsojanju fašizma ne more in ne sme pozabiti na požig Narodnega doma v Trstu leta 1920, s katerim je fašizem začel svoj uničevalni pohod. Spomin je

Foto Kroma

treba ohranjati, ne zato, da bi podžigali nova sovraštva, temveč zato, da se take tragedije ne bi več ponovile. Po uradni svečanosti, med katero

Socerba Baruta, Ane Kuret, Matije Mihaliča, Leonarda Pizzulina, Danila Petarosa, Albina Prašlja, Save Sancin, Marije Slavec, Bruna Žerjela in Viktorije Žerjal.

Življenjski jubilej

50 let Tomaža Simčiča

Srečati Abrahama ni nobena zasluga, pa vendar je to za vsakogar neka prelomnica, tako vsaj trdijo tisti, ki so ta leta že dočakali. Imeti petdeset pomladi, če je zdravje dovolj trdno, pomeni v sedanji dobi, živeti lepo obdobje, ko smo ljudje še polni energije, dovolj izkušeni in večji, da lahko dobro in z zadoščenjem opravljamo svoje delo in si lahko obenem marsikaj privoščimo. Lep, okrogli jubilej je navadno tudi priložnost, da "izmerimo daljo in stran". No, za prof. Tomaža Simčiča, ki je te dni (29.3.) obhajal ta okrogli jubilej, je to gotovo prijetno opravilo. Obilo darov in zanimanj ima, veliko prijateljev, s katerimi deli svoje veselje, in zato je ta rojstni dan za vse lep dogodek. Seizmograf občutij tako beleži več področij, ki jim jubilarit poveča svoje sposobnosti. Posebno in glavno mesto ima seveda naša šola, saj je prof. Tomaž Simčič vodja deželnega šolskega urada za slovenske šole. Odgovornosti je torej veliko in tudi skrbi, saj mora ureja-

ti številne potrebe slovenskih šol vseh vrst in stopenj. Sledi glasba. Odlikuje ga velika glasbena nadarjenost, ki jo goji že od mladih let. Bil je gojenec profesorjev Erminija Ambrozeta in dr. Gojmira Demšarja ter diplomiral iz klavirja na tržaškem konservatoriju Tartini. Enako rad ima petje, saj še vedno poje pri tržaškem MePZ Jacobus Gallus. Nazadnje pa velja izpostaviti, da od najstniških let tudi redno, vsako nedeljo in praznik orgla pri slovenski maši pri Novem sv. Antonu v Trstu. Aktiven je bil tudi pri skavtskih, več let je bil skavtski voditelj in sodelavec skavtskega mesečnika Jambor, veliko pa je o skavtskem življenju pisal tudi za revijo Pastirček.

Kot je sam nekoč dejal, te skavtizem zaznamuje za vse življenje, saj človeku vcepi določeno miselnost in gledanje na svet, ki sta uglešana na zvestobo Bogu in domovini ter služenju družbi, v kateri živi. Ob mnogih Simčičevih zanimanjih ne gre spregledati zgo-

Foto DPD

vine. Mogoče najbolj znana je njegova knjiga o življenju in delu božjega služabnika msgr. Jakoba

Ukmarja, ki je izšla pri GMD in za katero je tudi prejel nagrado Vstajenje. Opozoriti velja, da je bila to ena prvih knjig, ki se je lotevala teme in osebnosti s področja tržaške slovenske cerkvene zgodovine, ob tem pa je Simčič izrisal še prepletanje Ukmarjevega delo-

vnanja z narodno usodo ob Jadranu. Dodati moramo vsaj še nekaj drugih člankov in raziskav vedno s področja naše cerkvene zgodovine, saj se je Simčič ukvarjal tudi s Sedejem, Hrastom, Gollmeierjem in drugimi osebnostmi, ki so zaznamovale naš prostor in pretekli čas. Enostavno pa bi sliki našega jubilanta nekaj manjkalo, če ne bi omenili, da se zadnje čase zanima tudi za vinogradništvo in kletarstvo, zanimiv intelektualni izziv pa mu predstavlja ob prostih sobotah bridge.

Naj mu zato na koncu iz srca voščimo vse dobro in da bi se mu uresničile vse želje ter da bi še naprej tako pozorno, tudi kritično, a s pripravljenostjo pomagati spremljal naše delo pri časopisu.

Uredništvo

Ob 25-letnici škofovskega posvečenja msgr. Ravignanija

Različnost mora postati skupna dragocenost

Ob svojem prihodu v Trst je škof Ravignani dobro vedel, katera je njegova naloga: "Vas sem moral seznaniti z Jezusom Kristusom in križem; moral sem prositi Boga za pogum pri oznanjevanju evangelija v težkih okoliščinah; nikoli ne bi smel zamolčati resnice in omiliti zahteve evangelija, da bi se prikupil ljudem in da bi pridobival človeška privoljenja. (...) Gospod je edini, ki ve, ali sem svojim prizadevanjem ostal zvest, ali sem vsakomur, ki me je vprašal, kateri je razlog mojega upanja, ljubeznivo in spoštljivo – kot uči apostol Peter – odvrnil, da je Jezus Kristus upanje bodisi zame kot zanj".

Tako je dejal tržaški škof Evgen Ravignani med pontifikalno mašo, dne 24. aprila, ob 25-letnici svojega škofovskega posvečenja. Med tako pomembnim trenutkom so tržaškemu škofu stali ob strani

duhovniki tržaške škofije, škof iz Concordie - Pordenona msgr. Ovidio Poletto, goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, koprski škof msgr. Metod Pirih in

je še poudaril škof. In msgr. Ravignani je med svojo škofovsko službo v naši škofiji ljubil vsakega vernika, veliko naklonjenost je večkrat pokazal

Foto IG

koprski pomožni škof msgr. Jurij Bizjak, predvsem pa mnogi verniki iz tržaške škofije in iz Vittoria Veneta, kjer je bil msgr. Ravignani poprej škof. "Zavedal pa sem se, da ne bi mogel zediniti naše verske skupnosti, če ne bi vas ljubil",

tudi do Slovencev. Tržaška Cerkev je namreč raznolik mozaik jezikov, kultur in tradicij, "ki so duša verskega doživljanja naših ljudi. Ni dovolj, da različnost le spoštujemo. (...) Različnost mora postati skupna

dragocenost. Različni jeziki nas ne bodo nikoli ločili, če bomo drug drugega sprejemali v bratski ljubezni", je povedal slavjenec v dvojezični homiliji. Njegovo pošteno držo do vsakršnih komponent krajevne stvarnosti je poudarila tudi dolinska županja Fulvia Premolin na slavnostnem koncertu v gledališču Verdi, s katerim so se predstavniki

krajevnih uprav in oblasti poklonili škofu Ravignaniju dan pred svečanostjo v stolnici sv. Justa. "Hvaležni smo vam, da ste nas spremljali s prijaznostjo in potrpežljivostjo, da ste, ob spoštovanju različnosti, vedno znali vsakega bodriti z Vašim očetovskim odnosom; hvaležni smo Vam tudi za vse trenutke sreče, ki ste nam jih darovali s svojimi plemenitimi besedami, namenjenimi naši skupnosti", je povedala Premolinova, ki je škofa označila za človeka plemenitega duha in zavestnega varuha najvišjih človeških vrednot. V mestnem opernem gledališču je bil prisoten tudi beneški patriarh in hkrati predsednik škofovske konference Triveneta, msgr. Angelo Scola, ki je obudil Ravignanijevo versko pot.

Igor Gregori

Društvo slovenskih izobražencev

Predstavitev zgodovinskega priročnika

Dr. Rajko Bratož je avtor zgodovinskega priročnika *Rimska zgodovina – 1*, ki so ga v ponedeljek, 21. aprila, predstavili v Društvu slovenskih izobražencev. Bratož predava rimsko zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, njegov priročnik pa je prvi tovrstni slovenski poskus. Za antično dobo je bila namreč pred izidom Bratoževega dela na razpolago le Sovretova monografija Stari Grki. V priročniku *Rimska zgodovina – 1* je zaobjeto obdobje od začetka Rima do cesarja Dioklecijana, avtor pa seveda načrtuje tudi njegovo nadaljevanje, ki naj bi segalo do sedmega stoletja po Kristusu, ko se po datacijah sodobnih zgodovinarjev zaključijo poznoantično obdobje. Rajko Bratož je priročnik sestavil

po gradivu svojih zgodovinskih predavanj na FF v Ljubljani. Lastnost knjige je predvsem ta, da je njena vsebina skržena na poltretji milijon znakov, večje število bi bilo namreč neprimereno za izpitno snov. Narativnemu delu ne sledijo literatura in viri, saj so ti objavljeni že na začetku posameznih poglavij. Veliko učbenikov rimske zgodovine precejšnjo pozornost posveča rimski republiki, cesarska doba pa je povečini slabše obdelana. Bratoževa *Rimska zgodovina – 1* pa se zaustavlja predvsem na cesarskem obdobju, novi epigrafski viri namreč omogočajo celo vrsto novih zgodovinskih interpretacij tudi za ta čas.

Posebna pozornost je seveda namenjena zgodovinskemu dogajanju na območju današnjega

slovenskega poselitvenega prostora, ki je prišel pod rimsko

Foto Kroma

hegemonijo v času cesarja Avgusta. Ta prehod je hkrati pome-

nil konec prazgodovine in začetek starega veka za naše kraje. Slovensko ozemlje je v rimskem zgodovinsko pomembno predvsem zaradi dejstva, da so tu mimo šle vse invazije, ki so opustošile Italijo. Hkrati se na Slovenskem nahaja cela vrsta arheoloških najdišč, največ za obdobje drugega in prvega sto-

Primož Sturman

Ob okroglem

žlvaljenjskem jubileju

organista

TOMAŽA SIMČIČA

mu Zveza CPZ čestita

in kliče

Na mnogaja leta!

Namesto cvetja na grob Matejki Peterlin Maver daruje Nada Martelanc 20,00 evrov za reveže Slovenske Vincencijeve konference v Trstu.

Za slovenske misijonarje daruje Marija Ferluga Udovič preko sklada Slovenske prosvetne matice 2.000 evrov Misijonskemu krožku Rojan.

V spomin na nepozabno Matejko Peterlin Maver daruje Marija Ferluga Udovič 100,00 evrov za slovenske misijonarje.

V spomin na nepozabno Matejko Peterlin Maver daruje Marija Ferluga Udovič 100,00 evrov za Društvo Rojanski Marijin Dom.

Za Društvo Rojanski Marijin Dom daruje Slovenska prosvetna matica 2000,00 evrov.

Sožalja

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice izraža globoko sožalje Mariji Maverju in družini ob izgubi drage žene in matere Matejke.

†

**Odšla je po zasluženem plačilo h Gospodu
naša draga in dobra žena in mama
MATEJKA PETERLIN MAVER**

Pogreb bo v ponedeljek, 5. maja, ob 13.20 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah.

Od 10. do 12.50 se bomo od nje poslovili v mrtvašnici v ulici Costalunga.

Žalostno vest sporočajo mož Mario, hči Manica z možem Mitjo in unuki Urško, Mojco in Boštjanom, sinova Andrej in Martin, sestra Anka, sestra Lučka z družino ter brat Joži z družino.

Iskrena hvala zdravnikom dr. Jevnikarju in dr. Ciocchiju ter zdravnikom in osebju sanatorija Pineta del Carso za njihovo požrtvovalno nego v času dolge bolezni.

Veliko prezgodaj nas je zapustila

**MATEJKA
PETERLIN MAVER,**

igralka in režiserka.

RADIJSKI ODER

izraža svojo globoko prizadetost, obenem pa ji izraža hvaležnost za žlvaljenjski trud, ki ga je z izjemno ljubeznijo vložila v delovanje naše igralske družine.

Ob nenadomestljivi izgubi
cenjene sodelavke in pevke**MATEJKE PETERLIN MAVER**izreka vsem svojcem
občuteno sožalje

ODBOR in ZDRUŽENI ZBOR ZCPZ TRST

Svojcem in sorodnikom
izrekamo občuteno sožalje za izgubo

drage mame, žene in sestre

**MATEJKE PETERLIN
MAVER**

VSI PRI REVJI IN ZALOŽBI MLADIKA

Vedno se bomo spominjali

MATEJKE PETERLIN MAVER,
njenega vedrega nasmeha in vneme za skupnost.
Z njo smo izgubili nenadomestljivo
sodelavko in prijateljico

Prizadeti družini izrekata sožalje
SLOVENSKA PROSVETA in
DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV

Z vero v moč umetniške besede, z zavzetostjo
do skupnega dela, s slutnjo Sporočila, boš iz prostranih daljav
vedno z nami.

Draga MATEJKA, hvala za vse.

Spomnili se te bomo na

ŽALNI SEJI

v petek, 2. maja 2008, ob 18. uri
v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3.

Tvoj RADIJSKI ODER

Ob boleči izgubi drage prijateljice, cerkvene pevke
in neutrudne delavke za rojansko skupnost

MATEJKE PETERLIN MAVER

izrekata občuteno sožalje možu Mariju, otrokom
Manici, Andreju in Martinu, sestrama Lučki in Anki,
bratu Jožiju in družinam ter ostalim svojcem

ROJANSKI CERKVENI PEVSKI ZBOR in
DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM

Ob 1. maju grenak priokus

Krivi, ker hočemo dostojno živeti

Prvi maj, tisti z zastavami, tisti z dolgimi kolonami na avtocesti, tisti, ko za rdečimi prapori ozelenijo drevesa, ko gredo ljudje na pohode in se zbirajo na piknikih. Tisti prvi maj starih slik, ki sem jih pred dnevi potegnili iz predala...

Bilo mi je okoli dvajset let, morda tudi manj, ko sem se v kavbojkah in temno modri majici smejala za transparentom. O prvem maju nisem vedela veliko, tisto o tovarni, o ženskah, ki so morale umre-

o azijskih in afriških deželah, kjer se ljudje že tepejo za pest riža in prgišče leče. Četudi vemo, da je šlo včeraj lačnih spat 854 milijonov zemljanov in da so se cene pšenične moke v zadnjem triletnem dvignile kar za 130 odstotkov. In četudi vemo, da so tiste roke, ki so za nas izdelale naše lepe telovadnice copatke, v katerih tako udobno hodimo na jogging, morda že zdavnaj prenehale delati, kajti za služek od tistih copat jim ni bil dovolj niti za golo preživetje.

ti na delovnem mestu, o tem, da so o delu veliko pisali, začeni z Marxom. Prvi maj pa mi je pomenil predvsem priložnost, da zapojemo s prijatelji, da v Števerjano srečam tudi tiste, ki jih nisem videla že leto ali dlje, da skupaj poudarimo, kako se bomo z vsemi močmi zavzemali za naše pravice, za boljše življenje. In je bilo lepo, predvsem lepo, kajti vse težke preizkušnje so bile v resnici še daleč pred menoj.

Potem so nastopili časi, ko smo se porazgubili, prišlo je na vrsto delo, ki nam je vzelo čas za prijatelje, prišla je na vrsto družina, dorošli smo in odšli vsak svojo pot. Na prvi maj, na delavski praznik, ki pripoveduje o delu, ki je predvsem dostojanstvo, ki je del človeškega življenja, ki nam pomeni pravico in ne samo dolžnost, smo nekoliko pozabili. Tudi zato, ker smo pripadali srečni generaciji. Generaciji, ki je doraščala v t. i. obdobju splošne blaginje in ji je bilo delo nekako zagotovljeno. In ne samo to, večina nas je lahko študirala, izbirali smo med številnimi zaposlitvami, uresničevali smo svoje sanje, tako v službi kot v vsakdanjem življenju.

Dolgo let se nisem udeležila prvomajskega spreveda. Enostavno je bilo prijetneje na istrskih plažah ali v gorah. Šele pred dve leti smo bili s prijatelji domenjeni, da se na prvi maj spet srečamo v Gorici, in sem slučajno našel na prvomajski sprevod. Razumela sem, kako zelo se je svet v teh nekaj desetletjih spremenil. Starih znancev v sprevodu nisem zagledala, morda sem jih prezrla, morda so samo utonili v pisani tisočglavi množici. Da, tisočglavi, kajti na ulicah se je vila dolga kolona ljudi in transparentov, med njimi pa je bilo največ temnopoltih Afričanov, Indijcev, Pakistancev in Arabcev. In čisto na koncu peščica mladih študentov, takih, kot smo bili nekoč mi...

Sedaj je prvi maj spet tu, čisto drugačen, sredi deževne pomladi in z grenkim priokusom. Pa ne samo zaradi časopisov in televizije, ki iz dneva v dan pogosteje omenjajo prikazen iz preteklosti, za katero smo mislili, da spada v zgodovino in ne v sedanje, in o brez ovinkarjenja imenujejo lakota. Tista, čeprav resničnejša, kot kdajkoli prej, je še daleč proč od nas. Pa četudi nam pripovedujejo

ki bo delal za manj denarja, pa četudi nekoliko slabše, je pikro pripomnil. O konkurenčnosti nam govorijo vsak dan. Z njo se nam redno opravičujejo ob krivicah, ki nastajajo...

O delu je nekdaj napisal, morda je bil to celo Marx, da daje človeku zadovoljstvo, da se vsi veselimo njegovih sadov, da je vsako delo pomembno, da mora biti na svoje delo vsakdo ponosen in črpati iz njega zadoščenje; saj ne delamo samo za denar, so nas učili. Pa so se stvari obrnile. Nekdaj smo v službo hodili, ker nas je veselila, ker je bila plača dobra, ker smo si lahko s tem denarjem privoščili dostojno življenje. In smo nekaj gradili. Sedaj poštena plača ni več dovolj niti za golo preživetje. "Samo od plače pač ni mogoče več živeti", je bilo rečeno pred meseci na neki okrogli mizi, na RTV Slovenija. "Je pač tako", je rekel neki politik, to moramo sprejeti. Kaj pa naj torej naredimo, ali naj krademo ali naj goljufamo? Nekaj je pač narobe v tej naši družbi, če od poštenega dela ne moreš več pošteno živeti.

Poštenega dela pa je dandanes vse manj. Prijatelj mi je sicer dejal, da noben denar nikoli ne smrdi. Je pa težko človeku, ko mora opravljati tako delo, da mu je včasih nerodno, da ga je sram. Tako je npr. delo v klicnih centrih (call center), ko morajo uslužbenci za

Ne, še nekaj drugega je tu, nekaj povezanega z našim vsakdanjim delom, tistim, za katerega so nam nekaj trobili, da je častno in da mu gre oblast. Sedaj nismo več gotovi, da je v resnici tako. Prijatelj, ki je šel pred dnevi na kolovij, da bi poučeval slovenščino, je bil prepričan, da bodo preverjali njegovo znanje in zahtevali spričevala in potrdila. Pričakoval je, da ga bodo vprašali, koliko je resen pri delu, koliko so njegove storitve kvalitetne. Pa ga niso, vprašali so ga samo, kateri je najnižji honorar, za katerega je pripravljen delati. In ker jim ni znal odgovoriti takoj in se je obotavljal, službe ni dobil.

In o skupini mladih razmišljam: imeli so radi svoje delo, pa čeprav je bila plača sorazmerno nizka, manj kot tisoč evrov mesečno. Pa so bili vseeno razposajena družba in vživet kolektiv. Poleg tega da so skušali svoje delo čim boljše opraviti, so se tudi odlično razumeli med seboj. Radi so si prikočili na pomoč, v trenutkih, ko je delo to zahtevalo, so tudi stisnili zobe, se odrekli dopustu in nekajkrat celo plačilu za nadure. Sedaj je njihovo podjetje v stečaju, velika družba, s katero so podpisali pogodbo, je razpisala nov natečaj.

"Ali ste slabo delali, ste bili premalo hitri in točni pri izvajanju naročil?" sem vprašala prijatelja. Ne, kje pa, mi je odgovoril, z nami so bili zadovoljni, povedali so nam, da smo dnevno opravili ogromno količino dela, samo predragi smo bili, naše plače so zanje previsoke. Zaradi konkurenčnosti bodo poiskali nekoga,

boren drobiž ob vseh urah "gnjaviti" nesrečne smrtnike ter jim ponujati najrazličnejše blago in najraznovrstnejše usluge, ki jih si človek ne potrebuje, ampak kaj, ko so na tržišču, tržišče pa mora ustvarjati dobiček. Tudi za ceno našega miru in našega ponosa. Veliko je tudi ljudi, ki niso našli druge zaposlitve, kot je prodaja od vrat do vrat. Pa jim je neprijetno, večkrat so utrujeni, razočarani. O zadovoljstvu in ustvarjalnosti se jim še sanja ne, kaj šele o službi, ki bi jim bila všeč, ter o možnosti izbire. Gre samo za preživetje in zato, da stisneš zobe in tiste ure nekako spraviš skozi, pa čeprav prebijemo na delovnem mestu večino našega že tako kratkega življenja. Večkrat celo študij ne zaleže, vse preveč je ljudi, ki imajo diplomu, in premalo je prostih mest. Ne gre več za izbiro, gre za preživetje.

Ob prvem maju bodo letos spet vihrale zastave in ljudje se bodo vozili na morje. Pa bo vendarle marsikdo občutil tisti grenki priokus, tisto nelagodje in prikranjanost. O časti ne bo govoril nihče več, kajti delo izgublja čast, zaradi konkurenčnosti, zaradi tržišča, oblast pa mu itak nikoli ni bila dana, niti tedaj, ko so nas hoteli o tem prepričati. In ob vihranju zastav bomo na televiziji gledali svetla in gladka Berlusconijska lica in poslušali hladnokrvno ugotovitev Paula Colliera, profesorja ekonomije na oxfordski univerzi, da potrebujemo, "če želimo rešiti globalne probleme, več globalizacije in manj sentimentalnosti".

Suzi Pertot

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Istrske oljke, beton in vprašanja

Kako bo zvenelo vse nekam pocukrano. Predvidljiva zgodnica daljšega obiska gorske vasice. Zasneženi vrhovi in odmaknjenost od vsega, kar ti je do tistega hipa sestavljalo življenje. In kljub vsemu... naj bom ravno taka: predvidljivo zamaknjena v neko razmišljanje o prostoru in človeku v tem času in v tem svetu, ki se mi poraja med temi vrhovi.

Pred časom mi je slovenska koreografina – "odštekana" in obenem tako preprosta, kot so lahko le resnični umetniki – pisala o življenjski izbiri ob svojem 50. rojstnem dnevu. Dorasla hči, sopotnik z isto dozo istrske krvi kot v njenih žilah, "in morala sem stran od vsega tistega betona, vsega asfalta, mestnega tempa, ki me je pričel moriti, zatohlosti plesnih dvoran in gledaliških izb, kjer je v ospredju vse prej kot umetnost, morala sem spet začutiti svoje korenine, sposobnost ustvarjanja z lastnimi rokami, občutek povezanosti z vsem, kar obstaja mimo mene, mimo človeka. Obstaja in pika, človek se mora naravi prilagoditi. Čim jo pričinja podjarmljati, potem je začetek konca".

In tako se je rdečelasa ženska, ki pooseblja življenje za umetnost in je ravno zaradi tega tako zelo oddaljena od pridobitniškega tipa umetnostnega pedagoga, odločila za najradikalnejši korak v svojem življenju. Z istrskim sopotnikom sta odkupila zapadajočo hišo v osrčju Istre in začela vse znova: napeljava vode, elektrike, pot do prvega kmeta za jajca, peka kruha in reševanje vseh tistih neštetihih praktičnih težav, ki so za tako odločitev samoumevne. Takrat se je petdeset in nekaj let stara koreografina dokončno zaljubila v svet svoje stare none, v stik s tisto skopostjo narave, zaradi katere vsak krompir, vsak grozd dvojno ceniš, spoznavala je, kakšna je bila Istra nekoč, kaj je postala zdaj, dokončno se povezala z domačini, aktivirala za ohranitev bogastva narave, zoper uplinjevalnike, umetno nasaditev palm v mesta, gensko spremenjeno zelenjavo in nehumane razmere, v katere silimo živali.

Prejemam njene maile in si vsakič ne morem kaj,

da bi se ne čudila njenemu vztrajnemu idealizmu. V modernem svetu prav gotovo velja za posebnico, suhljata, a močna kot konj, žilava kot istrska drevesa, na katere je rada plezala. Včasih se sprašujem, ali sta to dva povsem tuja si svetova, mogoče jih je več. Njen svet, v katerem je še vedno prostora za osebno zavzemanje za določen ideal, mogoče za idejo, za neodobravan nečesa, ki jo še vedno zažene na noge, zato da napiše pisno slovenskemu dnevniku, prireja in pridružuje se peticijam, vzpostavlja stalen stik s svojimi plesnimi učenkami na štirih slovenskih lokacijah, od Ljubljane do Primorske.

Ali smo res že tako globoko v neki drugi družbi, kjer ni prostora za osebno zavzemanje za nekaj več kot edinole povišek plače, smo res tako daleč od vsega, da brez protestnega podpisa nemo dovoljujemo, da samoproglašeni umetnik v Južni Ameriki, na ne vem kakšnem bienalu priredi inštalacijo groze: v prazno sobo postavi zvezanega (živega) psa, izdelanega od lakote in z iglami v hrbtu (!!!). Ona piše maile prijateljem in znancem s svojega seznama, opozarja na to in ono, razmišlja o tem ali onem zakonu ali predlogu zakona, se dogovarja z glasbeniki in kulturnimi ustvarjalci, razmišlja o poslanstvu umet-

nosti v današnji družbi. Obenem pa skuša organizirati svoje življenje prepleteno s plesom na razdalji Ljubljana-Primorska. Brez avta. Verjetno je prava umetnost vedno v telesu v nečem "odštekane" bitja, mogoče je že sama genialnost v protislovju z "racionalno" urejenim življenjskim slogom.

Navsezadnje se sprašujem, ali smo mi, racionalnejša bitja tempiranega življenja, z mislimi, ki so obremenjene s produktivnostjo, podobni strojem, s telesom v betonu in mislijo, ki se podi po asfaltu; mi, ki znamo (ali pa ne?!) oddati svoj glas edinole na volilnici, drugače pa ostajamo nemi, zabetonirani v prepričanjih in zlaganih gotovitostih, ki nam jih vceplja družba. V čem smo še prosti? Kaj lahko še izbiramo? V kaj smo zabetonirali našo sposobnost samostojnega in nepogojenega razmišljanja?

Z 8. strani

Lepo doživetje...

V naslednji šolski uri smo pred široko publiko dijakov in profesorjev uprizorili dve Fedrovi basni, sad našega šolskega truda. Bili smo napeti, saj je bil tekst v celoti v latinskem jeziku, toda posrečilo se nam je ustvariti prijetno vzdušje. Nekateri profesorji so izrazili svoje občudovanje, ker naša šola tako poudarja humanistične predmete in ima več ur klasičnih jezikov kot njihova. Dijaki pa niso bili istega mnenja...

V zadnji delavnici smo v knjižnici prevajali s "školjici" Marcialove pesmi. Bila je odlična priložnost, da se поблиže seznanimo z vrstniki ter prijetno pokramljamo o šolskih izkušnjah, medtem ko so si profesorji izmenjevali didaktične izkušnje in poglede na svoje delo.

Po dobrem kosilu smo se potešili v popeljali v družbi naših spremljevalcev do središča Ljubljane. Pokazali so nam lokal, kjer se mladi radi zbirajo, nato pa smo krenili do Mestnega muzeja. Tu sta nas dohiteli profesorici s svojo kolegico. Najprej smo v z rimskimi freskami okrašeni dvorani in v rimskih oblačilih uprizorili igro Gostija v Emoni, ki pripoveduje o srečanju med rimskim veteranom Avrelijem in gotskim vojščakom Teodorikom. Na zabaven način smo spoznali, kako so se Rimljani oblačili, kaj se je dogajalo na foru-

mu, kako je bilo opremljeno rimsko stanovanje, kaj so jedli. Z velikim zanimanjem smo se zatem sprehodili po sobanah pred kratkim prenovljenega Mestnega muzeja, ki na dopadljiv in dejaven način izčrpno oživlja zgodovino mesta, od začetka (mostiščarji v kameni dobi) do današnjih dni.

Naš dan se je že iztekal. Zadnje skupne trenutke smo preživeli v ljubljanskem središču. Z ljubljancami smo se res lepo razumeli. Izmenjali smo si elektronske naslove, tako da smo še vedno v stiku z njimi. Sedaj nestrpnost pričakujemo priložnost, da jim lahko povrnemo gostoljubnost in razkažemo svojo Gorico. Intenzivno doživeti dan je bil enkratna izkušnja, za katero se zahvaljujemo ravnateljema obeh šol in vsem, ki so jo omogočili.

SNG Nova Gorica

V juliju se bo udeležilo festivala v Spoletu

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica se bo v letošnjem juliju prvič predstavilo na multimedijem festivalu Festival dveh svetov (Festival dei Due Mondi) v Spoletu. To je zelo pomemben poletni festival v Italiji in je lani slavil 50 let obstoja. Letos bo potekal v znamenju režije. Na njem se bodo zbrali znani režiserji, ki bodo s svojimi ustvarjalnimi vizijami skušali povrniti festivalski prireditvi nekdanji sijaj. Med njimi bo tudi priznan poljski režiser Janusz Kica, ki bo s Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica predstavil čarobne sanje Alice v čudežni deželi, kot so se porodile na novogoriškem

odru v obliki muzikala na podlagi Carrollovega izvirnika

z glasbeno spremljavo italijanskega skladatelja Artura Anecchina in z besedilom francoskega libretista Reneja de Ceccattija v oktobru 2005, v jubilejni, 50. sezoni novogoriškega gledališča, in očarale gledalce s svojim poetično skrivnostnim nadihom.

Alida Bevk, Alice v istoimenski predstavi SNG Nova Gorica

Za Milana Kučana je še prezgodaj za odločitev o podpori kateri od treh opozicijskih strank

Shod v Sečovljah ni prispeval k rešitvi mejnega spora s Hrvaško

V Sloveniji so tudi letos z raznimi slovesnostmi in na druge načine počastili 27. april, dan upora proti okupatorju. Borut Pahor, predsednik socialnih demokratov je na zborovanju na Nanosu, kjer je bil 18. aprila leta 1942 prvi velik spopad med partizani in italijansko vojsko na Primorskem, menil, "da bi moral biti 27. april praznik vseh Slovencev, tudi zato, ker je upor temelj našega patriotizma". V resnici pa so mnjenja o tem prazniku deljena, saj ustanovitev Osvobodilne fronte 27. aprila leta 1941 ni pomenila začetka osvobodilnega boja, ampak komunistične revolucije, ki je po vojni vzpostavila več desetletij dolgo diktaturo v Sloveniji. Politične stranke imajo o tem obdobju naše bližnje preteklosti različna mnenja in sodbe, ki jih razlagajo javnosti, nespornosti pa ostajajo in se morda celo poglabljajo, zaradi česar je naše narodno telo še zmeraj ranjeno in oslajeno.

Doživljanje državnega praznika pa je zasenčil shod, ki so ga privrženci t. i. Zavoda 25. junij v soboto, 26. aprila, priredili v Sečovljah, ob začasni meji s Hrvaško. Del tistega območja, ki je bil zmerom v preteklosti slovenski, so si po osamosvojitvi obeh držav prisvojili Hrvati, ki tam tudi izvajajo svojo upravo. Zdaj kaže, da se bo morala Slovenija celo

pogajati s Hrvaško o statusu območja ob reki Dragonji, kar seveda vzbuja ogorčenje omenjenega Zavoda 25. junij, ki ga vodi Marjan Podobnik, nekdanji podpredsednik slovenske vlade. Udeleženci shoda so poskušali odstraniti štiri cvetlična korita, ki so jih postavili hrvaški organi in zapirajo pot na domačijo znanega Joška Jorasa. Odstranitev cvetličnih korit so onemogočili hrvaški, pa tudi slovenski policisti. Premier Janez Janša in zunanji minister dr. Dimitrij Rupel sta Zavod 25. junij opozorila, da bi shod škodoval prizadevanjem Slovenije, ki se trudi, da bi pospešila postopek rešitve mejnega spora s Hrvaško. Marjan Podobnik je ostro odgovoril, da oblast zanemarljivo interese Slovenije. Zahteval je odstop notranjega ministra Mateja. Shod v Sečovljah pomeni nov element v slovenski politiki, ki ga bodo politične stranke zagotovo izkoristile tudi v predvolni kampanji. Marjan Podobnik je zagrozil, da bo Zavod 25. junij začel izvajati dejanja državljanske neposlušnosti. Morda bo začel zbirati tudi podpise za razpis referendum o tem, če si Hrvaška sploh zasluži sprejem v EU. Sicer je v slovenski politiki čedalje več dogodkov, ki naj bi vplivali na odnos volilcev do posameznih strank in na javno mnenje v

celoti. Tako se vlada zavzema za posvetovalni referendum o projektu za oblikovanje pokrajin, ki naj bi, če bi uspel, potrdil, da volilci nasprotujejo opozicijskim strankam, ki so proti ustanovitvi pokrajin v sedanjem parlamentarnem mandatu. Opredeljevanja o tej temi morda sploh ne bo, ker se je Demokratična stranka upokoencev nenadoma izrekla proti ustanavljanju pokrajin, češ da sploh niso potrebne. Opozicijske stranke pa predlagajo posvetovalni referendum o tem, kaj volilci menijo o obstoju komisije za preprečevanje korupcije, ki jo vodi Drago Kos. Vlada se že dalj časa zavzema za ukinitev te komisije, ker naj bi njene pristojnosti prevzelo Računsko sodišče. V ozadju celotne zadeve pa je najbrž dolgotrajni spor med premierom Janezom Janšom in Dragom Kosom. V stranki socialnih demokratov, LDS in stranki Zares pa upajo, da bi volilci na referendumu podprli nadaljnji obstoj komisije za preprečevanje korupcije in s tem njenega predstojnika Draga Kosa, s čimer bi zmanjšali ugled in prestiž predsednika vlade. Izidi javnomnenjskih raziskav potrjujejo, da sta po politični moči enaki desno-sredinski pol, ki ga predstavlja predsednik socialno demokratične stranke Borut Pahor, ter t. i. Janšev desno-sredinski blok, ki ga tvorita zlasti SDS in

Nova Slovenija, krščanska in ljudska stranka. V vsakem od obeh političnih blokov obstajajo notranji spori, zaradi česar se ni mogoče zanesljivo napovedati, kakšna bi lahko bila vladna koalicija, ki jo bodo oblikovali po parlamentarnih volitvah. Za voditeljski položaj v desno-sredinskem taboru, in s tem za možno mandatarstvo nove vlade, se soočata Borut Pahor in Gregor Golobič. Zapleti pa so nastali tudi v Novi Sloveniji, krščanski in ljudski stranki, ki je del vladne koalicije. Član njenega izvršilnega odbora Marko Štrovs zahteva izredni kongres stranke, odstavitev predsednika Andreja Bajuka, stranka pa naj bi prevzela nekdanje ime Slovenski krščanski demokrati.

Dušan Črnigoj častni občan občine Ajdovščina

Na seji občinskega sveta v Ajdovščini so na predlog župana Marjana Poljšaka za častnega občana imenovali Dušana Črnigoja, predsednika uprave družbe za gradbeništvo Primorje. Razglasitev je vzbudila začudenje in pomisleke, ker je Črnigoj vpleten v sodno preiskavo s imenom Cista lopata. Zaskrbljenost zaradi omenjenega dogodka je izreklo tudi predsedstvo občinske organizacije socialnih demokratov v Ajdovščini.

Marijan Drobež

Kratka

Prvi Borov večer v Grgarju

V sekciji za kulturo društva ljubiteljev narave Planota so se s kulturnim društvom Grgar v nedeljo, 20. aprila, spomnili 95. obletnice rojstva Vladimirja Pavšiča, ki je bil bolj znan s partizanskim imenom Matej Bor. Bil je pesnik, ki je s svojimi stvaritvami spodbujal osvobodilni boj, pisatelj, dramatik in prevajalec iz tujih jezikov. Rojen je bil v Grgarju 13. aprila 1913, toda

živel in deloval je pretežno drugod v Sloveniji. Na t. i. Borovem večeru so predstavili njegovo poezijo, namenjeno predvsem ljubezni. Organizatorji so v lanskem letu dali uglasbiti cikel pesmi Mateja Bora zamejskemu skladatelju Patricku Quaggiatu. Na slovesnosti jih je izvedla Vokalna skupina Grgar. Poleg tega so v programu z recitacijami ter povezovalnim besedilom sodelovali

tudi člani povezovalne skupine kulturnega društva Grgar. Ob omenjeni slovesnosti v Grgarju naj poudarimo, da je bil Vladimir Pavšič oz. Matej Bor - kar je malo znano - tudi privrženec znanstvene teorije o venetskem izvoru Slovencev. V Sloveniji so to, vsaj do nedavnega, zelo neradi omenjali, kot tudi dejstvo, da je Matej Bor venetske napise razlagal na podlagi slovenščine in njenih narečij. Slavjenec je bil tudi znan prevajalec del angleškega in svetovnega dramatika Williama Shakespeara. Vladimir Pavšič, Matej Bor, je umrl 29. septembra leta 1993 v Radovljici.

Koper/ Zanimiva okrogla miza "Mikrodogodki v makrodogajanjih"

Na sedežu Pokrajinskega arhiva v Kopru je na pobudo te in drugih ustanov bila okrogla miza, na kateri je Miro Kocjan, ki je koprski častni občan, razgrnil svoje poglede na zdajšnje razmere na Primorskem in drugod, povezal pa jih je tudi s svojim življenjem, saj je kot del primorske družine po prvi svetovni vojni

so bili odnosi med vojaškima upravama cone A in B in kako je kot časnika in publicist pač po svoje prispeval k napredku teh krajev, kot predsednik koprške občine je prvič po vojni navezal uradne stike s sosednjim Trstom, pa tudi z drugimi italijanskimi središči. Zdajšnje razmere v Sloveniji je opisal kot "srednje" in ne dovolj

moral ves čas preživeti v sosednji državi, predvsem na njenem jugu. V Italiji je doštudiral, kot Slovenec, ki se je svojega jezika učil iz materinih knjig, je odšel v tedaj jugoslovanske partizane, bil v Glavnem štabu na Visu, ko je bil tam tudi Tito, doživel vrsto partizanskih peripetij, bil po vojni častnikar doma in v tujini (trikrat dopisnik Tanjuga), predsednik koprške občine in drugo. Kar nekaj let je bil predsednik Osrednjega odbora premorskih brigad, pa tudi Skupnosti slovenskih partizanskih pomorščakov. Ne nazadnje velja poudariti, da je mestoma sodeloval pri pripravi treh temeljnih listin v zvezi s tem našim ozemljem: pri Mirovni pogodbi, londonskem memorandumu in Osimu. Za Osimu je prejel tudi priznanje Zlati Osimu.

Tako je kar čedno število obalnih izobražencev slišalo niz zanimivosti (ne vsega, ker je tematika sicer prestra, toda dolga in zapletena), med drugim, kako je seveda na višjo pobudo imel Miro Kocjan maja 1944 v Neaplju pomemben govor s Togliattijem, pozneje še z drugimi, kako so se med vojno odrezali Primorci (Miran Ostan je bil radiotelegrafist pri Guglielmu Marconiju), kako je po vojni moral prebroditi vrsto osebnih težav (bil je za prožnejše notranje in zunanje pristope), kakšni

spodbudne (med drugim je za enotno primorsko pokrajino, ne pa za 14), volitve v Italiji pa je ocenil kot dejstvo, ki le ne sme povzročati pesimizma. Spet se je spomnil Leopardija kakor zadnjič na simpoziju o Diegu de Castu v Piranu, "Il sole dopo la tempesta". Slovenska manjšina naj vztraja kar najbolj enotno. Enotnost naj velja tudi za italijansko manjšino, ki uživa formalna zagotovila, življenjsko pa niso dovolj ovrednotena.

Vemo, da je Miro Kocjan prejel vrsto nekdanjih jugoslovanskih (Red Republike), pa tudi sedanjih slovenskih priznanj (Zlato borčevsko priznanje). Bil pa je prvi na Primorskem, ki je že leta 1969 prejel visoko italijansko priznanje Grand ufficiale, ki ga je podpisal predsednik Saragat. Nedavno je bil njegov gost sedanji predsednik Slovenije dr. Danilo Türk. Miro Kocjan je aktiven še danes (seveda zmeraj manj) zlasti v častnikarstvu; biografije pa ne namerava napisati, češ da ni kos sicer pomembnemu, toda statičnemu delu. Nad vse spoštuje zgodovinarje, seveda tiste, ki jim ni za obsodbe vredno revizijo.

A. Bordon

SNG Nova Gorica / Premiera: V vlogi žrtve Neprizadeto razgaljanje sodobnega življenja

V Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica so šesto premierno uprizoritev v letošnji abonmajski sezoni namenili vpogledu v sodobno rusko dramsko snovanje. Tako se je v četrtek, 24. aprila, na novogoriškem odru v kroniko slovenskega gledališča zapisala slovenska praznovedba igre bratov Presnjakov V vlogi žrtve (Izobražaja žrtvu, 2002), ki jo je v slovenski pogovorni jezik učinkovito prestavila Tatjana Stanič, lektorica v SNG Drama Ljubljana in predavateljica na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, režijski koncept pa razvil Dino Mustafić bosansko-hercegovski gledališki in filmski režiser, prvič gost na Slovenskem, ki se je soočil z nekonvencionalno igro in postavitvijo ob asistenci dramaturginje Željke Udovičič. Oleg (r. l. 1969) in Vladimir (r. l. 1974) Presnjakov, rojena v Sverdlovsku v Sibiriji in dandanes doma in po svetu najbolj igrana ruska dramatika, sta se udeležila novogoriške premiere. Kritiki ju uvrščajo med najbolj zanimive ruske pisce. Njihovo dramatik, v kateri je zaznati tudi odsev Gogolja, Čehova..., usmerjajo v novi realizem oz. naturalizem z grotesknimi intelektualnimi metaforami. Sloves sta dosegla z igro Terorizem iz l. 2000, na Slovenskem so jo uprizorili pred tremi leti v SLG Celje. Pišeta tudi romane, iz katerih nastajajo uspešni filmi; s svojimi deli, ki jim nikdar ne daš dokončane podobe, se večkrat poigravata tako, da jim spreminjata konce. Snov črpta iz sodobne ruske stvarnosti in v središču njunih vsebin so normalni ljudje in zato

nas še bolj presune dejstvo, da v njih ni nikakršnih čustev, seveda niti ljubezni in sočustvovanja, ravnodušni so do vsega, načeta je tudi njihova identiteta, ker so razpeti med staro in novo rusko stvarnostjo v razvrednotenem svetu, kjer tudi zločini gredo mimo njih brez vsakršnih pretresov, saj so nasilja vajeni, brez njega ne morejo živeti. Niso nositelji nobenega ideala, pa vendar so med njimi vedno tudi lažni »moralisti«, ki so ogorčeni nad vsem, a v isti sapi pograbijo vse, kar se jim ponudi. V delih Presnjakov si podajata roke grotesknost absurdnost, pa tudi ciničnost

Valja se preživlja s tem, da igra vlogo žrtve v policijskih rekonstrukcijah zločinov, ki ga prav nič ne prizadenejo, niti takrat ne, ko na kraju zločina, v japonski restavraciji, še sam inšpektor zaradi zažitve strupene ribe »teatralično« izdihne in mora Valja zaigrati z novim inšpektorjem tudi to vlogo žrtve. Dramaturško in postavitevno se igra odmika od tradicionalnih zakonitosti. Sledeči si prizori nimajo vsebinske povezave. Ta nedorečenost se kaže tudi v samih replikah, ki se večinoma končujejo s tremi pikami, kot to lahko preveri vsakdo, ki vzame v roke kot zmeraj dobro strokovno obdelan gledališki list, v katerem je tudi celoten tekst v slovenskem prevodu. V stopnjujoči se absurdnosti situacije postreže vsebina z nekaterimi grotesknimi komičnimi trenutki, ki

pseudokitajska kar precej okajena natakariča, ki zločin obnovi s pesmijo, zapeto v slovenščini s prav prepričljivim, in zato zelo komičnim, japonskim prizvokom in plesnimi gibi. Osebnost protagonista Valje je z odločnimi, tudi nihilističnimi črtami zarisal gost Primož Forte; s kitaro v roki je zapel tudi sonce Nož, voda, pištola, riba, ki z besedilom Srečka Fišerja in glasbo Mirka Vuksanoviča povzema vse štiri obravnavane zločine. Ostale like, v katerih je bilo seveda prisotno vse, kar označuje dramske osebe bratov Presnjakov, so z grotesknimi niansami, oblečeni v primerne kostume kostumografa Lea Kulaša, odločno in rezko zarisali Jože Horvat (oče), Mira LampeVujčić (mati), Maja Poljanec (ljuba, policistka), Branko Ličen (policist, ki bi ga bilo kaj lahko podkupiti), Primož Pirnat (drugi inšpektor), Gorazd Jakomini (kuhar Vasja in scenarist) ter Miha Nemec kot nevrotični režiser, ki bi v scenariju rad stlačil neke svoje ideje, tudi prizor, ki bi pritegnil publiko, pa čeprav nima s tekstom nič skupnega. Ti dve figuri se pojavita čisto ob koncu igre, katere prizorišče (scenograf Dragutin Broz) je opredeljeno z belimi stenami, vzdolž katerih so stolice, nad vsako izmed njih pa stoji luč, ki posamično osvetli nastopajoče like. Na prizorišču je dobro vidna stranišna školjka: umazanijo iz nje vztrajno čisti mati; morda želi s tem zbrisati minule in sedanje ruske umazanije?

V vlogi žrtve je neobičajna predstava, ki odkrito, a neprizadeto razgalja sodobno življenje normalnih ljudi v ruski realnosti. Pri tem je pomanjkanje vrednot toliko bolj vznemirljivo, saj v nasilnosti, ki se včasih porodi iz čisto banalnih vzrokov, se zrcali tudi globalna podoba našega razčlovečenega »zahodnega sveta«, ki polni strani črne kronike s podobnimi nerazložljivimi umori.

Iva Koršič

Prizor iz predstave, z leve Alida Bevk, Bine Matoh in Maja Poljanec

nost, s katero avtorja opazujeta rusko realnost. Prisotna sta seveda tudi črn humor in satirična ost. Ta eklektičnost se odraža tudi v črni komediji ali farsu V vlogi žrtve, v kateri je junak oz. antijunak Valja, zavožen študent, brezbrizen do vsega in ujet v tranzicijsko obdobje, ko se družba ni še povsem otrsela starega ustroja, a jo že prežema kapitalistična miselnost.

so jih znali še posebno spretno izrabiti gost Branko Šturbej v treh popolnoma različnih vlogah zločincev, ki s samovsečno ekshibicionističnostjo prikažejo, kako je prišlo do zločina, Bine Matoh kot inšpektor s koleričnim moralnopoučnim izpadom in Alida Bevk, ki je posebej tri like, uslužbenko kavarne, kopališča in restavracije. Enkratna je bila kot

Novodobni mogotci

Ogromen zaslužek za upravljalca hedge skladov

Ustanovitelj in lastnik podjetja Paulson & Co., John Paulson, je, po poročanju Slovenske agencije, lani s plačo in bonusi zaslužil 3,7 milijarde dolarjev, največ med vodilnimi v industriji hedge skladov. Drugi na lestvici "zaslužkarjev" sta George Soros (2,9 milijarde dolarjev) iz Soros Fund Managementa in James Simons (2,8 milijarde dolarjev) iz družbe Renaissance Technologies.

Kot je zapisal tednik Institutional Investor's Alpha Magazine, je bila omenjena trojka najbolj plačana med 50 upravljalci hedge skladov.

V prvi deseterici so še Philip Falcone iz družbe Harbinger Capital Partners, ki je od lani bogatejši za 1,7 milijarde dolarjev, Kenneth Griffin iz družbe Citadel Investment Group (1,5 milijarde dolarjev), Steven

Cohen iz družbe SAC Capital Advisors (900 milijonov dolarjev), Timothy Barakett iz družbe Atticus Capital (750 milijonov do-

fin iz družbe Blue Ridge Capital (625 milijonov dolarjev) in Andreas Halvorsen iz družbe Viking Global Investors (520 milijonov dolarjev).

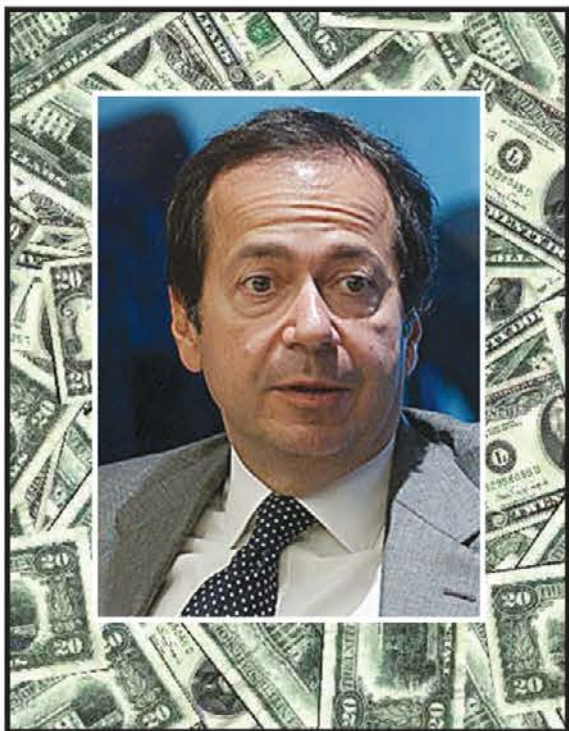
Povprečno nadomestilo, plača in bonusi 25 vodilnih managerjev hedge skladov je bilo lani 892 milijonov dolarjev, kar je 68 odstotkov več kot v letu 2006.

Sklad Paulson & Co, ki upravlja z 28 milijardami dolarjev, je lani zaslužil predvsem zaradi hipotekarne krize, saj je za razliko od številnih finančnih institucij dobro nalagal sredstva.

52-letni John Paulson je bil pred ustanovitvijo podjetja Paulson & Co. partner v investicijski družbi Grus Partners, kasneje pa je bil tudi v vodstvu investicijske banke Bear

Stearns, ki se je pred meseci znašala na robu bankrota.

John Paulson, ki se je pred meseci znašala na robu bankrota.

Sindikati pozivajo delodajalce, naj skrbijo za njihove življenjske razmere

V Sloveniji skoraj 70.000 tujih delavcev

V Sloveniji je v tem času zaposlenih skoraj 70.000 delavcev iz tujine. Po večini so prišli iz območij nekdanje skupne države, v pričakovanju, da bodo v Sloveniji dobili primerne zaposlitev, socialno varnost in seveda boljše plače, kot so jih morda imeli v njihovih domačih okoljih. Pri Zvezi svobodnih sindikatov pa opozarjajo, da mnoga podjetja in nasploh delodajalci kršijo kolektivne pogodbe za tuje delavce, pri čemer so inšpekcijske službe pasivne oz. neučinkovite. Sindikalni aktivisti menijo, da posamezni delavci, denimo tisti, ki so prišli iz Bosne, živijo v razmerah, ki so bile značilne za suženjstvo v 21. stoletju. Tako tuji delavci dobivajo praviloma nižje plače, kot so zapisane v kolektivnih pogodbah, mnogo pa je tudi kršitev v zvezi z delovnim časom. Veliko delavcev naj bi zaposlovali na črno. Nekateri delodajalci ne prijavljajo delavcev iz tujine v zdravstveno zavarovanje ali pa jih prijavijo z zamu- do. "Tem ljudem se praktično

kršijo vse pravice, do katerih so po slovenskih dopisih upravičeni", meni Milan Utrša, sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. V državi delajo na tisoč gradbenih deloviščih, kjer naj bi njihove pravice zagotavljalo 40 inšpektorjev dela in 35 inšpektorjev za zdravje in varnost pri delu. Vendar pa njihove vloge skoraj ni občutiti. Tudi druge podrobnosti o razmerah, v katerih žive tuji delavci, so boleče in sramotne. V delavskih domovih, kjer so omenjeni delavci nastanjeni, si sobo delijo štirje do osem ljudi, ponekod še več. Nič nenavadnega ni, da šest delavcev prebiva na dvanajstih kvadratnih metrih površine. Na Poljanah v Ljubljani so si delavci iz kosovnih odpadkov sami izdelali omare, ker jih v delavskem domu ni bilo. Prav tako nimajo kuhinje. Toplota jim po dvanajsturnem delu ni zagotovljena. Delavci v pogovorih pravijo, da tako slabih razmer v Sloveniji niso pričakovali. Mesečna najemina za prebivanje v tako skromnih pogojih

znaša 137 evrov. Najemnina za en kvadratni meter garsonjere v Ljubljani pa stane 14 evrov. Delavci so velikokrat preveč prestrašeni, da bi spregovorili o neprimernih prostorih za bivanje. Ob vsem tem pa vendarle zaslužijo več, kot bi v državah, iz katerih prihajajo.

Razmere, v katerih žive, prebivajo in delajo mnogi tuji delavci v Sloveniji, so po ugotovitvah Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, največje sindikalne centrale v državi, na splošno slabe, toda o tem zlasti v podjetjih in pri drugih delodajalcih neradi govorijo. Na kritike sindikatov so se odzvali v Inšpektoratu Republike Slovenije za delo. Sporočili so, "da njihove službe niso pristojne za nadzor prebivanja tujih delavcev". V Zvezi svobodnih sindikatov so sklenili, da bodo problematiko zaposlovanja ter življenjskih in delovnih razmer tujih delavcev pri nas predložili v obravnavo Ekonomsko-socialnemu svetu na ravni države. Ta naj bi sprejel hitre in nujne ukrepe, da bi se stanje na področju zaposlovanja tujih delavcev spremenilo, torej izboljšalo.

Slovenija / Znanje so po vsem svetu

Harmonike Rutar vrhunski izdelek domače in umetnostne obrti

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je začela postopek za izbor obrtnika leta, za to prestižno priznanje se poteguje enajst znanih in uspešnih obrtnikov, ki se tudi predstavljajo z lastno blagovno znamko. Med njimi je tudi Jožko Rutar, izdelovalec harmonik v Selu na Vipavskem. Gre po večini za diatonične harmonike, ki so v Sloveniji zelo razširjene in priljubljene. Glasbila izdeluje ročno, izdelki so vrhunske kakovosti, maloštevilni in narejeni izključno po naročilu. Sestavni deli harmonik so

mehanizmi in glavi, ki jih izdelujejo samo za podjetje Rutar.

Jožko Rutar nenehno uvaja inovacije in razvija tehnologijo izdelovanja harmonik, za-

njegovo delo in drugih članov družine in sodelovanja z vrhunskimi razvojnimi strokovnjaki iz tujine. Najpomembnejši sestavni del harmonike so izvirni

radi tega prednjači pred drugimi konkurenti. Harmonike Rutar so prvovrsten izdelek domače in umetnostne obrti in jih zaradi tega poznajo po vsem svetu.

Slovenski bogataši uživajo v svojem premoženju

Radi imajo jahte, vendar nobena ni prijavljena v Sloveniji

V slovenskih občilih in v javnosti nasploh razpravljajo in ocenjujejo seznam sto najbogatejših državljanov, ki je bil objavljen v posebni številki revije Manager. Že drugič zopred je prvi na listi Mirko Tuš, lastnik velike trgovske verige, ki ima trgovine po vsej Sloveniji in tudi v

tujini. Njegovo premoženje je ocenjeno na 550 milijonov evrov. Na lestvici se je tokrat znašlo kar 30 novih obrazov. V javnosti najbolj ugibajo o tem, koliko bogatašev si je premoženje pridobilo zaradi političnih prijateljev in zvez v obdobju prehoda iz socializma v liberalno družbo in tržno go-

spodarstvo, in kdo so tisti, ki so postali bogataši s svojim delom in prizadevnostjo. Po mnenju nekaterih največjih bogatašev sploh ni na listi, ker svoje premoženje prikrivajo javnosti.

Sicer pa slovenski bogataši čedalje bolj radi uživajo v izobilju. Kupujejo čedalje več jadrnic, jaht, luksuznih avtomobilov ter razkošnih hiš in stanovanj, če mogoče s pogledom na morje. Ob tem je zanimivo, da v vpisniku jaht, ki ga vodi državna uprava za pomorstvo, doslej ni vpisana še niti ena jahta. Po pomorskem zakoniku je jahta plovilo, ki je usposobljeno za plovbo po morju in meri v dolžino 24 metrov ali več in se uporablja za razvedrilo, šport in rekreacijo. Slovenski bogataši imajo svoje jahte prijavljene v tujini, največ jih je domnevno privezanih v hrvaških lukah. V registru Jadranske zveze Slovenije pa je zdaj vpisanih, to je prijavljenih, že 376 jadrnic.

Večanje pomena in vloge osrednjega letališča v Sloveniji Z Brnika naj bi letos odpotovalo več kot 1,7 milijona potnikov

Letališče Brnik, ki ima državni pomen in vlogo, je lani doseglo velike uspehe v poslovanju. Gre za število potnikov, količino prepeljanega tovora, pa tudi za povečanje prihodkov in dobička. Z letališča je potovalo skupaj 1.524.028 potnikov oz. za 14% več kot prejšnje leto. Tovorni promet se je glede na leto 2006 povečal za 42 odstotkov, vendar je njegov delež v skupnem prometu letališča še vedno premajhen. Redne polete z osrednjega letališča v Sloveniji sta lani leto začeli dve tuji letalski družbi, finski Finnair in belgijski Brussels Airlines.

Brnik se sooča z veliko konkurenco letališč v sosednjih državah, med katerimi je tudi letališče v Ronkah; z novimi naložbami in drugimi pridobitvami se bo skušalo slovensko letališče uveljavljati pred drugimi. Letos nadaljujejo gradnjo novega pot-

niškega terminala, v objekte, nabavo opreme za delovanje letališča in nakup nove računalniške opreme pa bodo vložili 28,6 milijona evrov. Načrtujejo 11-odstotno povečanje števila potnikov, ki naj bi jih bilo skupaj okoli 1,7 mil-

zmago Skobir, predsednik uprave letališča Brnik, meni, da si bo slednje z novimi velikimi investicijami pridobilo konkurenčno prednost pred drugimi letališči v krogu 500 kilometrov. Število potnikov naj bi se v naslednjih

ljona. Tovorni promet na Brniku se bo predvidoma povečal za 17% in naj bi letos dosegel 25.500 ton.

dveh do treh letih povečalo na dva milijona, leta 2015 pa naj bi jih bilo 2,2 milijona.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 29. aprila, ob 14. uri.

Ob koncu športne sezone

Krasove namiznoteniške igralke spet pred izzivom

V soboto bodo namiznoteniške igralke Krasa Zadruga kraška banka na zadnjem domačem srečanju v letošnji sezoni v družbi svojih navijačev proslavljale vrnitev v žensko državno A1 ligo, torej na najvišjo raven ekipnega tekmovanja. Pred nekaj meseci smo v enem od vsakotedenskih srečanj izpostavili določene znake utrujenosti v vrstah društva iz zgoniške občine, ob koncu uspešne sezone pa moramo ugotoviti, ali se je spremenilo v luči zasuka, ki ga je doživela sezona naših "pingpongašic" v drugem delu.

Ostali smo pri uvrstitvi krasovk – letos v postavi Eva Carli, Mateja Crismancich, Katja in Martina Milič ter Helena Halas – v končnico za napredovanje po zaslugi drugega mesta v kvalifikacijski skupini. Pravico do nastopa v tem play-offu si je priborilo šest ekip, in sicer poleg Zadrugne

kraške banke še Asola, Castelgoffredo (oboje iz bližine Mantove), Sandonatese (Milan, kjer igra tudi Slovenka Lisa Ridolfi iz Nabrežine, nekdanja Krasova igralka), Caserta in Molfetta (Bari). Caserta se je že uvodoma odpovedala nastopu v podaljšku prvenstva, Molfetta pa se je predala po nekaj krogih, ko je bilo jasno, da ne more več napredovati. Castelgoffredo, dejanski zmagovalček play-offa, in Sandonatese ne moreta prestopiti v višjo ligo, če ohranita svoje ime, ker imata oba kluba že po eno postavo v A1. Tako sta za edino napredovanje dejansko konkurirala Kras in Asola: z

zmago v prvem krogu v Zgoniku so varovanke kitajskega trenerja Lianga Fenga naredile morda že odločilen korak uspehu naproti, potrdile pa so ga z remijem v gosteh v povratni tekmi ter s podvigom proti favoriziranemu Sandonateseju. Naša dekleta so tako objektivno imela precej olajšano pot do

panja v njej. Pred dvema tednoma se je na občnem zboru novejše senatorka Tamara Blažina poslovila od predsedniškega mesta v klubu in v svojem nagovoru spregovorila tudi o tem vprašanju; Blažinovo bo nadomestil Igor Milič. Dokončno stališče bo do konca junija moral zavzeti nov odbor,

Stoje od leve: trener Liang Feng, spremljevalec Robi Milič, tehnični vodja Sonja Milič, Eva Carli, Mateja Crismancich, Martina Milič, spremljevalec Luciano Milič; čepa: Helena Halas, Katja Milič

končnega dosežka (čudno je predvsem to, da se na prvotni ravni dve ekipi med samim tekmovanjem odpovesta nadaljnjemu nastopanju!), vendar zaradi tega ni uspeh nič manjvreden. Igralke Krasa ZKB so dejansko izpeljale sezono nad najbolj rožnatimi pričakovanji in s kakovostnim skokom presenetile prav vse.

Že po šampanjcu (ali celo še pred njim) pa se v zgoniškem taboru postavlja dilema, če sprejeti izziv igranja spet na najvišji ravni, potem ko se je športni krožek Kras svoji ženski A1 ligi pred nekaj leti že odpovedal, ko je imel še pravico do nasto-

pri Krasu pa trdijo, da bo pri tem upošteval predvsem mnenje "pingpongašic" samih. Dvomi glede sodelovanja v A1

ligi so sicer različne narave. V prvi vrsti Kras tvega, da bi bil v elitnem prvenstvu brez moči. Tu namreč sestavljajo glavino ekip po dve tujki, tudi tretja igralka je večinoma naturalizirana tujka. V Zgoniku pa so že zdavnaj sklenili, da nadaljujejo po svoji poti z domačimi silami in eno tujko, ki bo v novi sezoni, po porodu, ponovno Kitajka Yuan Yuan (soproga trenerja Lianga Fenga) namesto Slovenke Halasove. Tudi finančni plat je dokaj obremenjujoča. Dolga potovanja so naše sicer imele tudi v A2 ligi, vendar na višji ravni bi dodatno težavo predstavljala tudi pravila igre, ki v A1 predvidevajo na vsaki tekmi manj dvobojev. Tako bi krasovke tvegale draga tisočkilometrsko gostovanje, od katerih pa bi dekleta imela bolj malo, saj bi tvegale, da odigrajo samo en dvoboj in, denimo, še tega gladko izgubijo. Skratka, več je pomslekov, navsezadnje pa so punce s trdim celoletnim delom to napredovanje izborile in bi pravico do igranja same pri sebi najbrž tudi rade izkoristile.

Naj ob koncu poleg ženski ekipi čestitamo tudi Krasovim fantom, ki so v anagrafsko dokaj pisani postavi Edi Bole (58 let!), Michele Rotella (16) in Bojan Simoneta (25) premočno zmagali C1 ligo in napredovali spet na državno raven v B2. Vsestranski društveni uspeh v moštvenih prvenstvih pa sta dopolnila še dva prestopa dveh mlajših moških zasedb iz nižjih lig.

HC

HOKEJ IN LINE

Moška A1 liga, play-out: Mammoth Latina – Polet Kivins Zadruga kraška banka 3:8

TENIS

Moška B liga: Gaja – Loano 4:2

Ženska C liga: Zaccarelli Gorica – Gaja 0:4

NOGOMET

Elitna liga: Manzanese – Vesna 0:2, Muggia – Juventus 1:0

Promocijska liga: Kras Koimpex – Lignano 1:2

1. amaterska liga: Turriaco – Primorac 2:3, Primorac Interland – Aquileia 1:4, Sovodnje – Pieris 1:2

2. amaterska liga: Zauze – Zaria/Gaja 1:5, Morara –

Breg 0:0

3. amaterska liga: Campanelle – Mladost 1:2

KOŠARKA

C liga: Bor Radenska – Vicenza 63:56

C2 liga: San Vito – Jadran Mark 59:94

D liga: Perleale – Breg 82:75, Kontovel/Sokol – San Vito 83:69

ODBOJKA

Ženska C liga: Chions – Sloga List 3:0

Moška D liga, play-off: Fincantieri – Olympia 3:1

Ženska D liga: Tarcento – Givolley Kmečka banka 3:2, Cordenons – Kontovel 3:0, Il Pozzo – Bor/Breg Kmečka banka 3:0

Španski biseri

Sevilla in njene lepote

Sevilla. Ta elegantna andaluzijska prestolnica se predstavlja z vsemi španskimi stereotipi: bikoborbe, tapas, vino, pivo, flamenko in sončni ljudje. V sebi skriva bogato mo-

svetu. Don Juan se je iz Seville odpravil osvajat ženska srca. Tudi v religioznem svetu najdemo tukaj pomembne osebe, kot sta sv. Izidor in sv. Angela de la Cruz. Sevilla je znana po svojem nogo-

numentalno dediščino, veličastne stavbe, mogočne cerkve in palače v arabskem stilu. Okoli mesta se vije Guadalquivir, to je reka, ki je mestu v zgodovini omogočala velik razcvet. V obdobju odkritja Amerike je zaradi nje bila namreč Sevilla cvetoča trgovska sila. Še danes je ob nje edino rečno пристanišče v Španiji. V Seville ne moremo prezreti globokega odtisa, ki so ga pustili muslimani v dolgem obdobju vladavine. Tako kot v številnih drugih andaluzijskih mestih, so tudi tukaj Arabci pustili neizbrisno sled. Takoj za katoliško

metnem moštvu, pa tudi zaradi Velikega tedna (Semana Santa). To je gotovo eden največjih mestnih dogodkov. Bolj kot v katerikoli drugem španskem mestu je v Seville ukoreninjen globok čut za religioznost, ki se prenaša iz leta v leto in daje občutek, da se mesto spet in spet vrača v preteklost. V XVII. stoletju je namreč Sevilla postala živahno kulturno in umetniško središče, kljub temu da si prebivalci še vedno niso opomogli od preostalih epidemij in lakote. Vseeno pa so imeli dovolj moči, da so mesto začeli uspešno spre-

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Zakaj je naenkrat Barack Obama postal favorit med demokrati (kljub porazu, ki ga je prejšnji teden doživel v Pennsylvaniji)? Mnogi vidijo v njem novega Martina Luthra Kinga, mnogi vidijo v njem mladostniško energijo (Obama je star 46 let, to so za predsedniško funkcijo zelo mlada leta), mnogi vidijo v njem nekaj novega. Saj je navsezadnje tudi Hillary nekaj povsem novega..., prva ženska z realnimi možnostmi za izvolitev na najpomembnejši stolček moči na svetu. Ampak, vseeno (in dejansko ne glede na izid primarnih volitev) ostaja prava in edina zvezda ameriške volilne kampanje on, zagnani in srčni Barack Obama.

Kje leži torej ključ njegovega uspeha? V tem da se proglašja za naslednika najbolj znanega črnega pridigarja in borca za pravice črncev? Morda, a v tem je le delni odgovor. Zaradi njegove anagrafske mladosti, ki ga po analogiji veže na Johna Kennedyja? Spet le delen odgovor. Oba faktorja sicer igrata pomembno vlogo, a samo pod pogojem, da nanju gledamo s pravega zornega kota. Martin Luther King in JFK sta Obami koristna kot del ideološkega diskurza. Pravzaprav, da poenostavimo, oba sta v Obamovi

kampanji koristna, ker sta postala pop ikone v ameriški kulturi. V prvi vrsti torej niti ne gre za vsebinsko zapuščino obeh velikih osebnosti, ampak predvsem za njuno zvezdniško podobo štirideset let (petinštirideset v Kennedyjevem primeru) po smrti. JFK in Luther King sta verjetno najmarkantnejši družbenopolitični ameriški figuri iz

šestdesetih let, ki sta prevetrila nekoliko zatohlo politično ozračje. JFK je prav po zaslugi svoje mladosti dal politiki drugačno estetsko podobo in ponudil "amerškemu snu" dru-

gačen obraz. Martin Luther King pa je svoj novi "ameriški sen" o rasni enakopravnosti izrazil v znamenitem govoru "I have a dream".

Obama se je mojstrsko usidral v binomu omenjenih ameriških političnih velikanov. Pravzaprav je dobro izkoristil njuno popularno ikonografijo. Barack je postal tako odličen kandidat ne zaradi tega, ker je temnopolt, ampak zaradi tega, ker je samega sebe uspešno predstavil kot politika, ki deluje po vzoru Kennedyja in Luthra Kinga. In še več, uspelo mu je prepričati javnost, da je slika današnjega dnevnopolitičnega dogajanja na las podobna situaciji v obdobju obeh že omenjenih predhodnikov. Spet mu je v politični diskurz uspelo vnesti besedo "sprememba" (njegovo volilno geslo je prav "Sprememba, v katero lahko verjamemo"). Celotno njegovo "Yes, we can" ("Da, zmoremo") je postal mednarodna uspešnica, kot bi šlo za najnovejši hit kakega pop glasbenika: prevzel ga ni samo Veltroni v Italiji, ampak dejansko celoten sistem subkulture, ki se obrača na mlade. Yes, we can je postalo nepisano latentno geslo MTV-jevske kulture. Zakaj se sprememba, o kateri

govori Obama, tako uveljavlja med ljudmi, medtem ko se spremembe, o katerih govorijo drugi, zdijo vsem samo govoričenec? Obama s svojo spremembo ne misli samo na republikance in na Bushevo politiko. Gre tudi za bolj ali manj odkrito kritiko na račun njegove tekme Hillary. V diskurzu Obame predstavlja namreč Hillary ostanek starega sistema, ki ga je treba spremeniti. Hillary nikakor ni novo ime ameriške politike, še manj fotokopija soproga Billa. Torej, v Obamovem besednjaku, že videno. Hillary navsezadnje nima take MTV-jevske podobe, kot si jo je ustvaril Barack. Njen mož Bill je bil tega sposoben. A tudi on je bil ob prevzemu funkcije v Beli hiši svojevrstna novost ameriške politike. Ob tem je vedno rad na dan potegnil svoj saksofon. Pa tudi na MTV-ju se je pojavil: na najbolj mladostniški televizijski postaji je govoril o težkih tematikah, kot je AIDS, pa tudi o lahkotnejših, kot so njegove spodnje hlače. Na mladostniške trike Hillary ne more več igrati, ker jih je že porabil mož. Obama pa je v tej igri nov: in to dobro izkorišča. Tako kot sta v šestdesetih to počela Martin Luther King in JFK.

Andrej Černic

osvojitvijo so sicer kristjani skušali izbrisati katerokoli islamsko sled, a jim vseeno ni docela uspelo. Stolp Giralde, simbol mesta, spada namreč v islamsko umetnost. Bučnost njenih tal in idealno podnebje z milimi zimami in 3000 urami sonca na leto (čeprav doseže poleti brez večjih težav tudi do 54 stopinj!) sta vedno privlačila različna ljudstva. Med drugimi so se tu naselili Fenici, Kartaginci in Rimljani. Prav v Seville sta se rodila dva pomembna rimska cesarja, Trajan in Hadrijan. Krištof Kolumb je prav iz okolice Seville odpotoval proti Novemu

minjati, zlasti na religioznem področju. Veliki teden je tedaj postal najbolj občuten del tega novega vzdušja. In še vedno se z začetkom pomladi Sevilla prebujajo; ulice se napolnijo z najrazličnejšimi dišavami, razkošnimi oblačili, z obrtniki, ki pripravljajo veličasten križev pot, ki šteje do 500.000 ljudi, in s turisti z vseh koncev in krajev. To je mesto, ki globoko čuti in ohranja tradicijo. Doživlja jo z vso strastjo in zagnanostjo. Poleg tega pa nudi tako prebivalcem kot turistom karkoli... v Seville si ne moreš privoščiti dolgočasje!

Tanja Zorzut

DRŽAVNI
URAD
ZA DRUŽBENO
OBVEŠČANJE

42. Svetovni dan družbenega obveščanja

SREDSTVA
DRUŽBENEGA
OBVEŠČANJA

NA RAZPOTJU
MED PROTAGONIZMOM
IN SLUŽENJEM,
ISKATI RESNICO IN JO
DELITI Z DRUGIMI

Nedelja, 4. maja 2008